

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 14. aprīlis – 20. aprīlis

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 16 (1242)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Vītolu fonda 10 gadu jubileja

4. aprīli apņemt desmit gadi kopš dienas, kad tika dibināts Vītolu fonds. Plkst. 19.00 fonda ziedotāji, stipendiāti, atbalstītāji un draugi pulcējās pie Brīvības pieminekļa, lai veidotu kopīgu Gaismas ceļu.

Tas ir mūsu ceļš - tā pirms desmit gadiem lēma Vītolu ģimene, dibinot Vītolu fondu. Šai vakarā Vilis un Marta Vītoli aizdedzināja pirmo sveci, lai kopā ar pārējiem ziedotājiem, stipendiātiem un atbalstītājiem izveidotu ceļu, kas simbolizē nemitīgu virzību uz priekšu - uz Gaismu un zināšanu.

Tas ir mūsu ceļš - tādā ieskatā ir

visi Vītolu fonda ziedotāji, ar savu atbalstu Latvijas jauniešiem apļiecinot, ka labdarības un došanas ceļš nekad netiek iests, lai atstātu iespaidu uz citiem, - tas vēstī ziedotāju patiesu vēlmi palīdzēt Latvijai. Fonda ziedotāju pulkā ir uzņēmumi, organizācijas, ļaudis gan no Latvijas, gan ASV, Anglijas, Kanadas, Austrālijas, Venecuēlas, Vācijas, Zviedrijas.

Tas ir mūsu ceļš - ir pārliecināti Vītolu fonda jaunieši, apzinoties, ka pašu neatlaidīgais darbs un dāsni cilvēki ļauj viņiem piepildīt savus sapņus, lai kļūtu par izcilu speciālistiem un īstenotu Vītolu fonda mērķi: „Ar izglītību

dzīvē sasniegt tādu līmeni, lai varētu nākotnē palīdzēt citiem.”

Vītolu fonda mērķis ir ar stipendijām palīdzēt spējīgiem, centīgiem, maznodrošinātiem jauniešiem studēt Latvijas augstskolās. 2011./2012. mācību gadā fonds administrē 620 stipendijas, ko dibinājuši 180 mecenāti. Kopš 2002. gada ar ziedotāju dibinātajām stipendijām fondam ir bijusi iespēja atbalstīt vairāk nekā 2000 studentu, kopumā stipendijās izmaksājot 4 238 000 latus. Neaizskāramajā kapitālā noguldīti vairāk nekā 3 000 000 latu, no šī noguldījuma procentiem tiek izmaksātas stipendijas.

Anglijā apbalvo uzņēmīgākos un veiksmīgākos latviešus

Anglijā, Mansfildas Sabiedriskajā centrā, 17. martā bija pulcējušies vairāki simti uzposušos latviešu, lai sveiktu laikraksta *ABN (AngloBalticNews)* Nominācijas uzvarētājus, noskatītos priekšnesumus un noklausītos populārās grupas „Labvēlīgais tips” koncertu.

Šogad *ABN* Nomināciju pasākums risinājās jau otro reizi, un *AngloBalticNews* mediju grupas īpašnieces Daces Gailes izkārtotajā sarīkojumā pie balvām tika deviņi Anglijā dzīvojošie un strādājošie latvieši.

Nominācijā „Labākā uzņēmēja” balvu saņēma skaistumkopšanas skolas īpašniece Margarita Beļska. Viņa pirms pieciem gadiem atvēra skaistumkopšanas skolu Londonā *Margarita Belska Nail School*, kur ik gadu apmāca 300-500 jaunus manikīra meistarus.

No labās: Māris Krasovskis, Liene un Helmuta Feldmaņi, Laima Brencs, Dace Gaile, meitenes no *Margarita Belska Nail School*, Ziedonis Barbaks, Mančesteras latviešu biedrības vadītāja Dzidra Noor

Margaritas skola atzīta par vienu no piecām labākajām skaistumkopšanas skolām Lielbritānijā, un jau maijā būs zināms, vai tā ieguvusi labākās skaistumkopšanas skolas statusu. Margarita izpelnījās arī uzņēmuma *OZO*.tv

simpatijas un saņēma speciālbilvu - bezmaksas Latvijas TV pieslēgumu.

Balvu nominācijā „Labākā biznesa ideja” saņēma uzņēmējs Māris Krasovskis, kas pirms gada izveidoja savu transporta uz-

Foto: Una Griškeviča; www.abn.co.uk

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.DRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNĪ LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Lasiet tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

nēmumu Lielbritānijā *Maris K Transport*. Māris saņēma arī speciālbilvu no Levenes advokātu biroja un bezmaksas konsultāciju no Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Lielbritānijā.

Par „Uzņēmīgāko latvieti” tika atzīta Laima Brencs, kas strādā Lielbritānijas juridisko konsultāciju birojā *Citizens Advice Bureau* Spaldingā. Savas prakses laikā viņa sniegusi atbalstu tūkstošiem latviešu, kuŗi nonākuši dažādās neapskaužamās situācijās.

Balvu nominācijā „Aktīvākais latvietis” saņēma Ziedonis Barbaks par sarīkojumu organizēšanu Bostonas pilsētā, kur viņš organizējis koncertus un pērnā gada Līgo svētkus.

Pie „Labākā sportista” titula tika Kaspars Gorkšs, kas ar izcilu panākumiem spēlēja Redingas futbola klubā Anglijā. Uz balvas saņemšanu viņš gan nevarēja ierasties, jo balvas pasniegšanas vakarā piedalījās futbola spēlē. (Interviju ar Kāsparu lasiet nākamajā *BL* numurā! - Red.)

Titulu „Labākais students” saņēma Mārtiņš Brūveris.

Nomināciju „Labākā latviešu organizācija” saņēma Mančesteras latviešu biedrība, kas rudenī atvērusi arī savu nedēļas nogales

latviešu skoliņu. Tajā mācās 60 bērni no latviešu ģimenēm.

Par „Labāko pasākumu” tika atzīta Lienes un Helmuta Feldmaņu vadītās Mansfildas latviešu biedrības organizētā „Dziesma visām paudzēm”. Pieteikšanās uz šā gada pasākumu esot izsludināta jau tagad, pastāstīja Liene, un atsaucība esot necerēti liela. „Jāsāk plānot laikus, lai varam visu godam noorganizēt,” sacīja Liene.

Savukārt nominācijā „Populārākais zīmols” balvu saņēma uzņēmums „Milda”, kuŗa ražotās preces ir visvairāk pieprasītas Anglijas latviešu vidū.

Balvu pasniegšanas ceremonija norisinās otro gadu, šogad to uzņēma labākās organizācijas godu pērn guvusī Mansfildas latviešu biedrība. *ABN* Nominācijas sarīkojumu vadīja populārais mūziķis un radio balss Andris Freidenfelds un Dace Gaile.

Una Griškeviča, TVNET, speciāli *Brīvajai Latvijai*

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Londonas Latviešu bibliotēka vēl pastāv!

Uz jautājumu, kas ir Misiņa bibliotēka, E. Virza atbildējis:

„Tā ir grāmatās pārvērsta un plauktos noguldīta tauta.”

Pirms 60 gadiem Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL) lūdza Daugavas Vanagu Fondam (DVF) uzņemties bibliotēkas nodibināšanu Londonas namā, - tā bija pirmā vispārējā latviešu bibliotēka Anglijā. Toreiz grāmatas novietoja skapī pagrabstāvā, kur tagad atrodas klubs. Vēlāk skapis ar grāmatām pārvietots uz ēdamzāli, no kurienes lasītāji tās varēja aizņemt. Taču naudas trūkuma pēc Londonas nodaļa sākumā nebija spējīga uzņemties pilnīgu atbildību par bibliotēku, Fondam nebija intereses par to, un starp Fondu un Londonas nodaļu radās nesaskaņas. Lai gan bibliotēka skaitījās Fonda īpašums, tas piekritis, ka ar laiku bibliotēkas apsaimniekošanu uzņemsies Londonas nodaļas kultūras nozare. Taču tas neatrisināja jautājumu, no kurienes nāks nauda jaunu grāmatu iegādei, jo ar lasītāju maksu tam nepietika. Nesaskaņas turpinājās.

Laika tecējumā vairāki Londonas nodaļas kultūras nozares locekļi uzņēmās pienākumus bibliotēkā. Tostarp arī slavenais režisors Jānis Zariņš. No 1960. gada 17 gadus bibliotēku vadīja Ēriks Kēpulis, bet pēc viņa aiziešanas mūžībā bibliotēka ieslīdēja aizmirstībā, nodaļas valdes sēdēs par to vairs nerunāja un *Apkārtrakstos* nepieminēja. Nodaļas valdes locekļiem mainoties, daudzi jauniešiem maz ko zināja par bibliotēkas pastāvēšanu un par to, kam tā pieder. Pag. gs. 80. gadu sākumā, kad sāku interesēties par bibliotēku, visi nezināja raustīja plecus. Apvaicājos toreizējam DVF priekšniekam Leopoldam Rumbam, kam bija zināms bibliotēkas liktenis, bet viņš par manu piedāvājumu šaubījās. Jautāja, vai pietiksot izturības to vadīt ilgāku laiku. Savu izturību, liekas, esmu pierādījis. Londonas nodaļas vadnāžu kopas vadītāja Velta Kinga tūlīt aicināja mani ķerties pie darba. Sākās liela rosība ar bibliotēkas iekārtošanu. Edgars Antens būvēja plauktus ierādītā pirmā stāva telpā, Žanis Hermansons no pagrabstāva sanesa grāmatas, un 1982. gada 8. maijā bibliotēka atkal atvēra durvis lasītājiem,

Grāmatas ir gaisma. Kas tiecas

pēc gaismas, tam jāpieķeras grāmatām ar visu sirdi un dvēseli. (V. Plūdonis)

Pirmo reizi ieejot bibliotēkā, iespaids bija atbaidīgs, plauktos redzēju saliktas ar ietinamo papīru apvilktas grāmatas. Visi plaukti izskatījās vienādi, kā cietumnieki. Nevarēja atšķirt, kuŗa ir Anšlava Eglīša, Gunara Janovska vai Indras Gubiņas grāmata. Šausmīgi! Pirmais darbs bija likvidēt brūnos apliekamos papirus. Likās, grāmatas atdzīvojas, tās vilināja, aicināja lasītājus: *Nāc mani palasīt!* Tagad grāmatas ir apliktas ar caurredzamu plastmasas apvākojumu. Līdz ar to bibliotēka ir atdzīvojusies!

Nebija skaidrs, kam bibliotēka pieder, katrs teica ko citu. Rakstos to sauc par nodaļas, citur par Fonda bibliotēku. Nospriedu, ka jādod bibliotēkai nosaukums, lai visi zinātu, kam tā pieder, un lai nosaukumu varētu lietot uz *ex libris* zīmēm. Bibliotēku toreiz nosaucām par *DVF Londonas bibliotēku* (par *DVF* tāpēc, ka tā pieder Fondam, par *Londonas* tāpēc, ka tā atrodas Londonā), bet tagad, kad bibliotēka nonākusi *LNPL* paspārnē, ir izskanējusi doma mainīt bibliotēkas nosaukumu uz *Londonas Latviešu bibliotēka*. Galvenokārt uzsvērot, ka tā ir domāta latviešu valodas pratējiem, ne citiem. Grāmatas bibliotēkā ir arī citās valodās – angļu valodā ir vairākas vēstures grāmatas, lai vietējiem angļiem varētu pastāstīt par Latviju, vācu valodā ir viens romāns, franču valodā - viena grāmata par bijušo prezidenti VVF, zviedru valodā - par to, ka Zviedrija izdeva leģionārus, pārējās ir latviešu valodā.

Bibliotēkas lasītāji, labvēļi un draugi 80. gadu sākumā bija tādā sajūsmā par savu latviešu bibliotēku, ka ziedoja tai visu iespējamo. Ziedoja naudu, ziedoja mūzikas instrumentus, grāmatu iesiešanas rīkus, kas tagad atdāvāti BJC „Altona” tekstilmākslas studijai „Vijumiņš” Rīgā. Ziedoja arī latviešu skaņuplates, saprotams, arī grāmatas, tās nesa kaudzēm. Dažu gadu ziedotās grāmatas pārsniedza 1000 nosaukumu. Taču bibliotēkā bija tikai trimdā izdotas grāmatas. Ko darīt ar tām, kas bija izdotas Latvijā? Vai tās pieņemt vai nepieņemt? Bet grāmatas jau savā starpā neplēšas. Nolēmu riskēt. Pirmais, ko pieņēmu, bija Viļa Lāča kopoto rakstu komplekts.

Bibliotēkas vadītāja Marita V. Grunts ar Londonas latviešu skolas dāvāto datoru

Noliku plauktā, neteicu ne vārda un gaidīju. Reakcija bija ātra un asa. Mana kolleģe teica: „Vai nu Vilis Lācis atstāj bibliotēku, vai es?” Mīļā miera labad Vilim Lācim bibliotēka bija jāatstāj. Uzskati par V. Lāci vietējā sabiedrībā vēl šodien izraisa skarbus strīdus. Nu jau gadiem ilgi bibliotēka pieņem visas ziedotās grāmatas, lai kur tās izdotas. Galvenais - tām jābūt latviešu valodā par latviešiem vai Latviju. Jaunas grāmatas jau sen tiek pirktas un vestas no Latvijas.

Lasišana ir drošs laimes avots, ko neviens otram nespēj nolaupt. (Stendāls)

Agrāk vienīgie bibliotēkas lasītāji bija trimdas latvieši. Arī kad dibināja Londonas Latviešu skolu, to apmeklēja trimdas latviešu bērni, bet tagad skolas pārzine ir no Latvijas, skolēni nāk no iebraucēju vai jaukto laulību ģimenēm. Kad krita *dzels priekšskars*, viss mainījās. Arī bibliotēka neiztika bez pārmaiņām, tā kļuva par vietu, kur varēja *izkratīt sirdi* - vecāki atvainojās par to, ka bērniem nav mācījuši latviešu valodu, bērni izteica vecākiem pārmetumus, ka māte vai tēvs viņiem nav iemācījis latviešu valodu, lai tagad spētu sarunāties ar radiem Latvijā. Iebrauca viesi no Latvijas, kuŗi, mums likās, cieta no vārdu plūdiem. Arī trimdas latvieši bija sajūsmā, dzirdot uz ielas Londonā latviešu valodu, gājām klāt, runājām, aicinājām uz DVF namu Londonā. Vai viņi visi nāca, neatceros, bet reiz kāds profesors no Latvijas Universitātes, bibliotēkā redzot grāmatu par Baltijas uni-

versitāti, izbrīnā savam kolleģam teica: *Pie mums pēc kara cilvēki meklēja, ko ēst, turpretī Vācijā latvieši neraizējās par maizi, bet nodibināja universitāti. Kādi vienreizīgi cilvēki!*

Bibliotēka – vērtīgākā no visām lietām, kas cilvēkam var piederēt. (M. Dītricha)

1985. gadā Londonas latviešu skola savu grāmatu kolekciju apvienoja ar Londonas latviešu bibliotēku.

1987. gadā bibliotēkai pievienojās skolas arhīvs. Bibliotēkas telpās glabājās arī Londonas Latviešu koŗa nošu kolekcija, DVF Londonas nodaļas filmu kolekcija un īsu laiku arī Baltiešu padomes datu baze. Bibliotēka ir atbildīga arī par DVF Londonas nodaļas arhīvu.

1985.-1990. gadā Bibliotēka aktīvi piedalījās *Anglijas Latviešu bibliotēku kopkataloga* sastādīšanā.

1984.-1997. gadā bibliotēka rīkoja literārās pēcpusdienas, kuŗās sniedza referātus par latviešu literatūru, un tas bibliotēkai bija labs ienākumu avots jaunu grāmatu iegādei.

2000.-2001. gadā DVF namā Londonā notika liels remonts. Bibliotēku izmeta no telpām, kur tā bija mājopusi 17 gadus, un visas grāmatas vārda tiešā nozīmē tika samestas kaudzēs pagrabstāvā, kur tagad atrodas klubs. Remonta laikā Londonas Latviešu skola darbojās LR vēstniecībā, kur mācību grāmatas tai piegādāja bibliotēkā, lai skola varētu darboties, jo bez bibliotēkas skola nevar pastāvēt. Pēc remonta bibliotēkai DV Fonds pieprasīja īres maksu.

Tā kā bibliotēka arvien ir strādājusi bez budžeta, pastāvējusi tikai no lasītāju un labvēļu ziedojumiem, tad runa par kādu īres naudu bija lieka. Atlika tikai jautājums – turpināt cīņu vai to uzdot?

Bibliotēku no likvidācijas izglāba toreizējais LNPL prezidija priekšsēdis Andrejs Ozoliņš. Viņš bibliotēkai deva mājvietu LNPL birojā, DVF nama pagrabstāvā, kur tā atrodas vēl aizvien. Pateicību par tādu laipnību vārdos nav iespējams izteikt, bet bibliotēka un tās lasītāji vienmēr būs parādā pateicību LNPL.

2005. gadā notika nākamais remonts, kad LNPL irētā telpā atklāja mitrumu, kas mācās virsū arī grāmatām. Bibliotēka atkal bija jāpārcilā, grāmatas jānes uz ēdamzāli. Remonts, saprotams, ieilga, sagādājot lielas grūtības skolai, kur mācību gads iesākās septembrī. Visi kļuva nepacietīgi un nepārtraukti prasīja, kad atkal būs pieejama bibliotēka. Beidzot 2. oktobrī bibliotēka bija lietošanas kārtībā.

2006. gadā Londonas Latviešu skola no toreizējās Latvijas prezidentes Vairas Viķes-Freibergas dāvanā saņēma kasti ar grāmatām, kas skolēnos izraisīja lielu sajūsmu.

2007.- 2008. gadā Londonas Latviešu bibliotēka piedalījās *bērnu žūrijā*. Tas nozīmē, ka bibliotēka katru gadu saņēma zināmu skaitu grāmatu, kas žūrijas dalībniekiem bija jāizlasa. Londonas latviešu skolā *bērnu žūrijai* nebija piekrišanas un skola tajā vairs nepiedalījās.

2011. gadā bibliotēka pēc ilgāka pārtraukuma atsāka literārus vakarus. Pirmā tādā vakarā autora klātienē pārrunājām Viļa Lāciša grāmatu *Stroika, ar skatu uz Londonu*, nākamā runāja par Anšlava Eglīša daiļradi, un **2012. gada 30. martā** - par rakstnieka Alberta Bella romāniem stāsta Aija Rozenberga.

2012. gada 12. maijā plkst. 15.00 kluba telpās DVF namā - 72 Queensborough Terrace, London W2 3SH; tuvākās pazemes stacijas - *Queensway* vai *Bayswater* - bibliotēkas darbinieki aicina savus lasītājus, labvēļus un draugus uz tikšanos, kad svinēsim *LONDONAS LATVIEŠU BIBLIOTĒKAS* pastāvēšanas jubileju. Nāciet, priecāsimies par to, ka mums Londonā vēl ir latviešu bibliotēka.

Atmiņās par bibliotēku pakāvējās

Marita V.Grunts

“Sibirijas bērni” DVF “Straumēnos”

Kupls apmeklētāju pulciņš 29. marta pēcpusdienā “Straumēnu” Zaļā zilē domās un pārdzīvojumos pievienojās piemiņas brīžu dalībniekiem Latvijā, kuŗi 25. martā pieminēja 1949. gada deportāciju upuŗus. Redzējam Dzintras Gekas filmu *Balance Sheet of Siberia* (titri angļu valodā), ko viņa kopā ar grupu līdzbraucēju bija uzņēmusi 2011. gada vasarā. Filmētāju galvenais nolūks bijis uzmeklēt vietas, kur tika noņemti un gāja bojā 1941. gadā izsūtītie un viņu bērni. Starp līdzbraucē-

jiem bija paši deportāciju upuŗi, kas savulaik atgriezušies Latvijā. Režisore pati bija atvedusi filmu uz “Straumēniem” un izmantoja gadījumu, lai intervētu šejieniešus, kuŗi bērībā kopā ar vecākiem 1944. gada rudenī devās trimdā uz rietumiem.

Gar acīm slidēja drūmo izsūtījuma vietu skati. Bija izmantoti melnbaltie attēli no izsūtījuma laika un tagadējie skati: Noriļskas Nāves kalns, Nāves baraka Igarkā, aizauguši kapi, pelēki, tuksnešaini klajumi un pelēku ēku puduŗi,

iemītnieku sejas ar smagās dzīves izvogotām pēdām.

Pusaudzi Valentīni Krauci 1941. gadā paņēma no ceļa, kad viņa devās uz mājām. Viņa dzīvo šaurā mitekltī, priekšīnā draudzīgi kūņojas paplucis dzeltens sunītis. “Mīļie latvieši!” Valentīne aizkustināta smaida un glauda no Latvijas atvesto maizes klaipiņu, atdoties māj ar roku un rij asaras. Robertam Lerchim no Cēsu puses bija seši gadi, kad paņēma viņu kopā ar ģimeni. “Tēvs bija aizsargs, tāpēc.” Kalsns, stalts virs,

glīti ģērbies, žokejcepuri galvā, pirkstos virpina avižpapīrā ietītu smēķi. Skumji skan viņa atvadu vārdi: “1957. gadā visi aizbrauca. Es esmu viens.” Var tikai minēt traģēdijas, ko slēpj satikto ļaužu skopie vārdi.

Gaišs moments pelēcības jūrā ir *Biulojusi* kultūras namā, kad vietējās iedzīvotājas apbrīnā stāsta, ka mācījušās no latvietēm lāpīt, šūt, tamborēt un veikli uzkopt māju. Filmas ievadā mazs puisītis gaišās drānās nāk lejā pa gaŗām koka kāpnēm un filmas beigās iet pa tām atpakaļ augšā. Vai tas domāts kā simbols, ka kaut kur

mīt cerību stariņš?

Lieti būtu derējies filmai pievienot vienkāršu karti ar norādi uz vietām, kas minētas tekstā. Tehnisku iemeslu pēc radās sarežģījumi ar skaņu sistēmu, kas sabojāja Pēterā Vaska smeldzīgās mūzikas fonu. Būtu ieteicams visiem, kam ir vēlme dalīties traģiskajos pārdzīvojumos, iegādāties režisores Dzintras Gekas sarūpētās DVD filmas.

Dz.P.

P.S. Par iespējam iegādāties filmas - 12. lpp.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents tiekas ar kultūras ministri

Valsts prezidentam Andrim Bērziņam tiekoties ar kultūras ministri Žanetu Jaunzemi-Grendi, tika pārrunāti jautājumi, kas saistīti ar 2013. gadā gaidāmajiem Dziesmu un deju svētkiem, to organizēšanu un Valsts prezidenta patronāžu, kā arī Nacionālās bibliotēkas celtniecības gaita un kultūras ministres izvirzītās iniciatīvas radošo industriju jautājumā. Valsts prezidents izteica aicinājumu kultūras ministrei sadarbībā ar Jūrmalas pašvaldību vienoties par nepieciešamajām aktivitātēm, lai, izrādot cieņu latviešu izcilajam māksliniekam Ansim Cīrumim, iemūžinātu viņa piemiņu pie dzimtās mājas Jūrmalā.

Saistībā ar gaidāmajiem Dziesmu un deju svētkiem Valsts prezidents un kultūras ministre bija vienprātīgi, ka to sagatavošanas darbs norit saskaņā ar plāniem, kā arī atzina, ka krīzes pārvarēšanas gados tieši pašvaldības ir tās, kurām būtu jāpateicas par pašdarbības kopu financēšanu un sagatavošanu nākamajiem Dziesmu un deju svētkiem.

Kultūras ministre informēja Valsts prezidentu par to, kā norit būvniecības darbi Nacionālajā bibliotēkā, kam pilnīgi jābeidzas nākamā gada 4. maijā. Šī gada 18. novembrī plānota bibliotēkas atklāšana, lai varētu uzsākt pakāpenisku pārcelšanos uz jauno ēku.

Oikūmeniskajā Krusta ceļā

Oikūmeniskajā Krusta ceļā 6. aprīlī pa Vecrīgu devās vairāki simti dažāda gadagājuma ticīgo, lai atcerētos un apcerētu Jēzus Kristus ciešanu un nāves notikumus, kā arī pārdomātu ciešanu un krusta nozīmi, kas ir cilvēka pestīšanas zīme viņa dzīvē.

Uzrunājot gājiena dalībniekus, Latvijas Romas katoļu Baznīcas Rīgas archibiskaps mēropolīts Zbignevs Stankevičs aicināja klātesošos atcerēties vairāk nekā 2000 gadus senos notikumus un, tos pārdomājot, nevis sentimentāli birdināt asaras, bet gan kļūt pašiem par šo notikumu līdzdalībniekiem, un, tos izdzīvojot, Krusta ceļa nobeigumā saņemt garīgu stiprinājumu. Stankevičs uzsvera, ka ticīgie šajā dienā apcer ne tikai Jēzus ciešanas un nāvi pie krusta, ierauga ne tikai ļaunuma realitāti apkārtējā pasaulē un sevī pašā, bet gan vēl jo vairāk ir aicināti ieraudzīt Dieva bezgalīgo mīlestību pret katru cilvēku. Viņš aicināja atvērt šim noslēpumam savas "sirdis, prātus, domas un esamību".

Gleznos Valža Zatlera portretu

Par tradīciju kļuvusi latvijas eksprezidentu portretu gleznošana un novietošana Rīgas pilī. Rīgas pils Ģerboņu zālē pie sienām ir Latvijas Valsts iepriekšējo četru prezidentu - Jāņa Čakstes, Gustava Zemgala, Alberta Kvieša un Kārļa Ulmaņa portreti, kuŗus 1995. gadā pēc fotoattēliem gleznojis mākslinieks Roberts Muzis. 1999. gadā Latvijas pirmā neatkarības posma prezidentu portretiem tika pievienots mākslinieka Miervalža Poļa gleznotais Gunta Ul-

maņa portrets un 2007. gadā - Vairas Viķes-Freibergas portrets.

Ar mākslinieku Ritumu Ivanovu noslēgts līgums par bijušā Valsts prezidenta Valža Zatlera portreta gleznošanu. Portrets jāuzglezno šā gada laikā, un tas izmaksās 5000 latu. Drīzumā plānotas Zatlera fotosesijas, kuŗās tapušās fotogrāfijas palīdzēs māksliniekam veidot portretu. Neoficiālas portreta skices jau ir tapušas, un portrets atbildīs līdzšinējo eksprezidentu portretu standartam - tiks veidots figūras formātā.

Ivanovs ir viens no populārākajiem latviešu jaunās paaudzes gleznotājiem, veidojis vairāk nekā desmit personalizētās un parādījis savus darbus starptautiskās izstādēs. Ivanova darbi atrodas ne tikai Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un Saeimas mākslas darbu kolekcijās, bet arī Igaunijas Nacionālā mākslas muzeja, Trečjūkova (Maskava) galerijas, kā arī privātās mākslas darbu kolekcijās.

Gruzijas TV par Latvijas vēsturi

Aprīļa sākumā krievu valodā raidītājs Gruzijas televīzijas kanālis *PIK TV* demonstrējis dokumentālo filmu "Baltija: trīskāršā okupācija". Filma populārā valodā vēsti par Baltijas valstu traģisko vēsturi 20. gadsimtā, uzsverot, ka Baltijas iegūšana jau kopš PSRS sākumiem ir bijis Staļina mērķis, un ir dots mājiens, ka no šī nodoma nav atteikusies arī Vladimira Putina Krievija.

"Baltija: trīskāršā okupācija" ir tikai viena no kopumā 17 filmām ciklā "Vēsture, kuŗa jāzina", kas top ar Gruzijas prezidenta fonda finansējumu.

Latvijas Avīzē rakstīts, ka gruzīnu veikumu stilistiski ietekmējis Edvīna Šnores "Padomju stāsts", un arī pats Šnore pirms pusotra gada intervijā *LA* norādīja, ka Gruzijas Valsts televīzija ir sākusi uzņemt daudzseriju dokumentālo filmu par PSRS politiku 20. gadsimtā un lūgusi konsultāciju. Baltiešu skatītājam stundu un 18 minūtes garā filma faktoloģiski nepāvēstīs neko jaunu, tomēr ir interesanti to noskatīties, jo *PIK TV* ar tās palīdzību izglītojis vēstures jautājumos kā gruzīnu, tā krievu un angļu valodā runājošu publiku.

Rīgā ziedēs sakuras kociņi

Uzvaras parkā Rīgā 3. aprīlī iestādīti Japānas vēstniecības dāvēti 114 sakuras kociņi. Kociņu stādīšanas talkā piedalījās Rīgas pilsētas galvas vietnieks Andris Ameriks un Japānas vēstnieks Latvijā Takaši Osanai. Kociņi turpmāk simbolizēs Latvijas un Japānas ciešās attiecības un ne tikai sadarbību ekonomikā un politikā, bet arī cilvēcisko draudzību, kas izveidojusies abu valstu iedzīvotājiem gadu gaitā.

Rīgā iestādītas trīs šķirņu sakuras. (Vienu kociņu vandaļi nolauza jau otrā dienā - ziņoja TV.) No tām 47 kociņi ir Japānai visraksturīgākā šķirne 'Somei Yoshino', kas visu koku iekrāso ar gaiši rožainām ziedlapiņām. Pārējās divas šķirnes ir Eiropā plaši izplatītā 'Kanzan' (30 kociņi) un

'Accolade' (37 kociņi). Japāna bez ziedošanās sakuras nav iedomājama, un japāņiem tas nepārprotami nozīmē - pavasaris ir klāt. Sakuras kociņi pielāgoti Latvijas apstākļiem, un mūsu klimata īpatnības tiem nekaitēs. Sakura lieliski iedzīvojusies arī Ņujorkā, kur Potomakas upes krastā kociņi aug jau 100 gadu.

Paredzams, ka Rīgā stādītās sakuras pirmo reizi uzdziedēs pēc vairākiem gadiem, kad svinēsim Latvijas Valsts proklamēšanas 100. gadadienu.

Ziedojumi Latvijas Nacionālajai bibliotēkai

Aizvadītajā gadā augusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrībā saņemto ziedojumu summa. Pērn biedrībai saziēdoti vairāk nekā 130 000 latu. Kopumā līdz šim biedrība ziedojumus saņēmusi 878 372 latu. Izmantojot ziedojumus, Nacionālā bibliotēka 2011. gadā iegādājusies 297 grāmatas, četru gadu laikā kopumā iepirkts 831 vērtīgs izdevums un 117 e-grāmatas. LNB Atbalsta biedrība izveidojusi labdarības projektu „Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa”. Pērn projektam ir saziēdoti 15 000 latu. Par šo summu 200 bibliotēkām, kuŗas bija pieteikušās Bērnu un jauniešu žūrijai, kas nespēja atļauties grāmatu iegādi, saziēdotas bērnu grāmatas.

Lielī Latgales attīstības plāni

TV raidījumā *Nekā personīgā* 8. aprīlī stāstīts par lieliem Latgales attīstības plāniem. Pirms mēneša dibināta biedrība „Stratēģiskās pētniecības un vadības centrs” ar Krievijas palīdzību sola attīstīt Latvijas politiķu novārtā atstāto Latgali. Biedrībā iesaistījušies vairāki pazīstami Latvijas zinātnieki - Ivars Kalviņš, Juris Ekmanis, Indriķis Muižnieks. Viņu līderis ir uzņēmējs, auditorfirmas *BDO Rīga* direktors Andris Deniņš.

Deniņa ieskatā valdības plāni Latgales glābšanai nekam nederot. Tāpēc ar saviem kontaktiem viņš Krievijā spējis atrast zinātniekus, kuŗu jaunatklājumus var pārvērst ražotnēs. Tās Latvijai ienesīst pasakainu peļņu. Lai rūpnīcas uzceltu, plānots izmantot ES budžetā inovācijām paredzētos 100 miljardus eiro. Jau šobrīd Briselē un Maskavā varas iestādēs tiekot saskaņoti plāni būvēt metanola rūpnīcas Ludzā un Zilupē. Ar laiku rūpnīcu skaits varot sniegties pat līdz diviem desmitiem.

Metanols ir viela, ko ražo no dabasgāzes. Krievu pētnieki izgudrojuši, ka, metanolu sajaucot ar benzīnu, var iegūt 20 reīžu lētāku degvielu. Par vērienīgajām iecerēm piesardzīgi izsacījās Latvijas akadēmiķi. Latvijas Universitātes zinātņu prorektors Indriķis Muižnieks par rūpnīcām vispār neko nebija dzirdējis, Organiskās sintezes institūta direktors Ivars Kalviņš apgalvoja, ka līdz to būvēšanai esot tikpat tālu kā no Rīgas līdz Ķīnai. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs šos krievu piedāvātos Latgales attī-

tības plānus dēvē par Minchauenzena cienīgām fantāzijām.

Lindermans uzbrūk

Latvijas krievu presē parādījušies raksti par referenduma ierosinātāja Lindermana nākotnes nodomiem. Tuvākajā laikā viņš dosies, kā rakstīts *LA*, politiskos ceļojumos uz Latgales novadiem un pilsētām. Daugavpils pilsētas dome tikšot ieņemta uzbrukumā. Jau šomēnes nodibinās Lindermana-Osipova-Gapoņenko partiju, kas rikosies skaidrāk un noteiktāk par Ušakova-Urbanoviča *Saskaņas centru*. Ielu nosaukumus pārrakstīs kirilicā, tas radīšot „pareīzu psiholoģisko atmosfāiru”. Līdz septembrim tiks savākti 10 000 paraksti referendumam par pavalstniecības jautājumiem. Esot jau savākti 10 000 parakstu.

Krievijas vēstniecība atbild...

Krievijas vēstniecība izplatījusi paziņojumu, kas tapis par atbildi uz Satversmes aizsardzības biroja (SAB) pārskatu. SAB pārskatā par darbu 2011. gadā teikts, ka Krievijas ārpolitikas slēptie mērķi ir diskreditēt Latviju, pārmetot fašisma atdzimšanu Latvijā, vēstures pārrakstīšanu, piedēvējot Latvijai izputējušas valsts tēlu, uzsverot krievvalodīgo iedzīvotāju mērķtiecīgu diskrimināciju.

Krievijas vēstnieks Latvijā Aleksandrs Vešņakovs uzsver, ka Krievijai nav nekādu slēptu mērķu, jo nav tādu problēmu vai bažu, par kuŗām Latvijas pusei nebūtu zināms un par kuŗām netiktu runāts visos iespējamajos dialogos. Vešņakovs arī jautā, kāds Krievijai būtu labums diskreditēt Latviju. Tieši pretēji, Maskavas politika, kas ir vērsta uz satuvināšanos ar Eiropas Savienību un uz sadarbību ar NATO, paredz cieņpilnu attieksmi pret Latviju, kuŗas viedoklis var ietekmēt noskaņojumu Briselē. Paziņojumā teikts, ka kaitējumu kādas valsts starptautiskajai reputācijai var nodarīt tikai pati valsts. Paziņojumā norādīts uz lielas daļas iedzīvotāju - nepavalstnieku valodas problēmām Latvijā, kā arī tiek atgādānāti Latviešu leģionāru piemiņas saraksti. Krievija uzmanīgi sekojot tam, kā Latvijā tiek ievērotas starptautisko organizāciju rekomendācijas mazākumtautību jomā.

Viesojas ASV skolēni

Latvijas Avīze ziņo par Latvijas Nacionālā vēstures muzeja un Nacionālā konstitūcijas centra (Filadelfijā, ASV) sadarbības projektu "Apaļais galds". Šo projektu financē ASV administrācija, un tā mērķis ir pētīt un veicināt sabiedrības iesaistīšanos, kā arī izzināt līdzdalības vēsturisko pieredzi abās projekta dalībvalstīs.

Šā projekta ietvaros Āraišu mūzejrezervātā Lieldienu noskaņās viesojās ASV skolēnu grupa. Viesi kopā ar līdzaudziem no Rīgas 10. vidusskolas un Rīgas Kultūras vidusskolas piedalījās

apkāmes labiekārtošanas darbos. Talcinieki darināja 20 putnu būrišus un nokrāsoja velosipēdu novietni. Pēc tam bija ekskursija pa nedaudz piesniģušajiem, taču saulainajiem Āraišiem. ASV skolēni viesojās arī Gulbenes novada Lizuma skolā.

Liieldienas aukstākas un vairāk snieģotas nekā Ziemsvētki

Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datiem, šā gada Liieldienas Latvijā bijušas aukstākas un vairāk snieģotas nekā pagājušā gada Ziemsvētki. Ziemsvētku naktī gaisa temperatūra Latvijā pazeminājās līdz -2..+3 grādiem, nākamās divas nakts bija vēl siltākas - naktī uz 27. decembri gaisa temperatūra paaugstinājās līdz pat +10 grādiem. Savukārt šajās Liieldienās gaisa temperatūra naktī no svētdienas uz pirmdienu valsts lielākajā daļā pazeminājās līdz -4.. -9 grādiem, vietām Kurzemē un Zemgales rietumos sals sasniedza -11 grādu.

Pirmajos Ziemsvētkos neliela snieģa kārtā - ne biežāka par četriem centimetriem - bija daļā Latgales un Vidzemes, Otrajos Ziemsvētkos snieģa Latvijā vairs nebija. Šogad Pirmo Liieldienu ritā Dobeles un Mērsraga novērojumu stacijā tika izmērīts 9 cm dziļš snieģs un līdz 7 cm bieza snieģa kārtā vietām Kurzemē un Zemgalē saglabājās arī Otro Liieldienu ritā.

Pirmās bankas dibinātājs - rīdzinieks

Žurnālā *Kapitāls* snieģta interesanta informācija par bankām. Pasaulē pirmo centrālo banku dibinājis rīdzinieks - Johans Vitmachers, pēc tautības holandietis. Izplatīts ir uzskats, ka tas noticis Anglijā un pasaulē pirmā centrālā banka bijusi *Bank of England*.

Ziņas par Vitmachera Rīgas gaitām ir skopas. Dzimis Rīgā 1611. gadā. Lielāko mūža daļu - līdz 36 gadu vecumam pavadījis Rīgā. Viņa tēvs tirgotājs Reinholds Vitmachers fon Ermonds, iespējams, bijis holandiešu izcelsmes, aktīvi darbojies Rīgā finanču jomā vismaz kopš 1600. gada un aizdevis ievērojamas naudas summas arī karalim Gustavam Ādolfam un Zviedrijas valdībai, kas 17. gs. sākumā kontrolēja Rīgu un Vidzemi. Johana māte bija Anna Beļska (*Anna Bjelska*).

Vitmachers 1647. gadā devās uz Zviedriju. Šis laiks bija Hanzas laikmeta norieta fāze, un tagadējā Latvija bija iekļauta Zviedrijas sastāvā. Vitmachers kļuva par Zviedrijas Nacionālās tirdzniecības padomes komiģāru, tika iecelts diģciltīgo kārtā, tādējādi pieņemot arī zviedriskāku uzvārdu un kļūstot par Johanu Palmstruhu. Drīz viņš Zviedrijas karalim iesniedza priekšlikumus par bankas dibināšanu. 1654. gadā tika kronēts Zviedrijas karalis Kārlis X Gustavs.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Abi - Ruzvelts un Obama - lūdza Kremli "paciesties"

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

26. martā ASV prezidents Baraks H. Obama, nezinādams, ka mikrofons nav izslēgts, konfidencialā sarunā nozīmīgi izplāpājās. Kad Krievijas pagaidām vēl prezidenta pienākumu pildītājs Dmitrijs Medvedevs aicināja Savienotās Valstis piekāpties Kremli pretraķešu novietņu jautājumā, Vašingtonas Baltā nama saimnieks pusbalsi teica: "Šis ir manas pēdējās vēlēšanas. Kad tikšu ievēlēts, būšu elastīgāks." Medvedevs atbildēja: "Saprotu. Nodošu šo informāciju Vladimīram," - iepriekšējam un nākamajam Krievijas prezidentam, kuŗa svinīgā inaugurācija paredzēta maijā.

Tas vēl nav viss. Obama turpināja Medvedevam skaidrot: "Visos šajos jautājumos, īpaši pretraķešu aizsardzības jomā, tas ir atrisināms, bet svarīgi, lai viņš (Putins) man dod *space* (t. i., laiku.-F.G.)." Medvedevs priecīgi attrauca: "I understand your message about space. Space for you." Barakam Obamam, secina *The*

Washington Times, pirmā vietā ir nevis ASV drošība, bet kvēlā vēlme tikt ievēlētam vēl uz četriem gadiem, palikt pie varas. Un, tā kā viņa sāncensī republikāņu partijā, īpaši Mits Romnijs, pirmsvēlēšanu kampaņas gaitā uzstājīgi uzsvē, ka drošības jautājumos Obama ir nedrošs un uz viņu nevar paļauties, viņš nevar atļauties būt atklāts. Taču notika ķeza ar mikrofonu, un pasaule uzzināja, ka Obama drošina Kremli, solot piekāpību un lūdzot paciesties līdz vēlēšanām novembrī.

Uz atklātību, kas "paspruka" Obamam, tai pašā dienā reaģēja Mits Romnijs, atgādinot, ka Krievija - nevis Irāna vai Ziemeļkoreja - ir Savienoto Valstu "galvenais ģeopolitiskais ienaidnieks", kuŗš allaž atbalsta pasaules lielākos ļaundarus.

Romnijs paskaidroja, ka Krievija, izmantojot savas veto tiesības ANO Drošības padomē, allaž rīkojas pretēji ASV interesēm. Un tāpēc tas, ko Obama konfidenciali pateica Medvedevam, izraisa ļoti, ļoti lielas bažas, uzsvēra Romnijs, kas acimredzot būs republikāņu kandidāts

prezidenta vēlēšanās novembrī.

Te vērts atgādināt, ka bija vēl viens ASV prezidents, kuŗš vēsturiski ļoti nozīmīgā brīdī lūdza Kremli "paciesties".

Tas bija daudzdzinātais Franklins Delano Ruzvelts (FDR). Viņa priekšgājējs Herberts Hūvers, kas viņam zaudēja 1932. gada vēlēšanās, drīz pēc Otrā pasaules kara beigām sarakstīja grāmatu *Freedom Betrayed: Herbert Hoover's Secret History of the Second World War and Its Aftermath*.

Tajā Hūvers norāda, ka Ruzvelts 1943. gada novembrī Teherānas konferences ietvaros tikdamies ar Vinstonu Čerčilu un Josifu Staļinu, licis pēdējam saprast, ka viņš nevar atklāti piekrist PSRS vēlmei radīt sev ietekmes sfairu Austrumeiropā, jo 1944. gada novembrī jānotiek kārtējām ASV prezidenta vēlēšanām, un FDR cerēja atkal tikt ievēlēts.

Te jāpiebilst, ka Savienotajās Valstīs mīta ļoti daudz poļu izcelsmes vēlētajū, kuŗu balsim bija svārs...

Kā zināms, 1944. gada novembrī

Ruzvelts ceturto reizi tika ievēlēts par ASV prezidentu, un tad nu viņš Jaltas konferencē, kas notika 1945. gadā no 4. līdz 11. februārim, varēja bez aplinkiem piekrist Staļina nolūkam pakļaut Kremļa ietekmei Poliju, iegūt Vācijā padomju okupācijas zonu, rīkoties pēc saviem ieskatiem Donavas baseinā un Balkānos.

Jaltā, kā zināms, Čerčils negribīgi, bet naivais Ruzvelts gandrīz vai aizrautīgi pārdeva Staļinam - "tēvocim Džo" - Austrumeiropu un daļēji Vidusreiropu, saņemot no viņa solījumu pēc Lielvācijas sakāves iestāties karā pret Japānu. Tas bija amorāls darījums.

Herberts Hūvers savā grāmatā uzsvēra: 1939. gadā - pirms kara - bija viena vienīga komunistiska valsts. 1946. gadā bija 23 valstis vai valstu daļas, ko kontrolēja komunisti.

Jā, jau Teherānā, 1943. gada novembrī, Ruzvelts konfidenciali lika Staļinam skaidrot, ka viņš var rīkoties un anektēt septiņas nācijas, kas bija Krievijas imperijas sastāvā,

un valdīt pār ķipariem - bufervalstu saujiņu, rakstīja Hūvers, piemēti- not, ka Staļins Teherānā doto "klusu piekrišanu" sapratis, jo nekavējoties sāka rīkoties, pat iekāms Vācija vēl nebija atkāpusies no Austrumeiropas.

Franklins Ruzvelts nomira 1945. gada 12. aprīlī, un šo rindiņu rakstītais, tikko atgriezies dzimtajā Rīgā no savām bēgļu gaitām, nakts maiņā strādājot Letā, kas bija kļuvusi par TASS filiāli, pirmais par to uzzināja. Ruzvelta vietā stājās Harijs Trūmens, kam drīz, kā zināms, lielā mērā nācās izstrēbt to, ko FDR bija savārijis, ticot, ka "tēvocis Džo" pēc kara "palīdzēs Apvienotajām Nācijām veidot labāku pasauli".

Obama 2012. gada martā lūdzis Kremli "paciesties", tāpat kā to darīja Ruzvelts 1943. gada novembrī. PSRS vietā nu jau divus gadus desmitus ir Krievijas Federācija, bet Mītam Romnijam joprojām taisnība: nekas labs Amerikai no tās puses nespīd.

Franks Gordons

Problēmas ar augstāko izglītību Latvijā

Sākšu šīs nedēļas komentāru cerībā, ka visiem Laika un Brīvās Latvijas lasītājiem bijušas gaišas un skaistas Lieldienas. Latvijā ar to gaišumu tā bija, kā bija, - gandrīz visas Pirmās Lieldienu dienas garumā nepārtraukti sniga. Gaisa temperatūra bija virs salšanas, tāpēc sniegs nekur, vismaz Rīgā, īpaši neturējās (lai gan daudzviet laukos piedēvēta pat visnotaļ dziļa sniega kārtā), un prātā iesāvēs doma, ka dabasmāte nīrgājās par jēdzienu „pavasaris,” taču tas nebija galvenais. Ģimene, olas, šūpošanās, Kristus augšāmcelšanās vēsts - tas viss ir saistāms ar Lieldienām un prieku.

Prieks daudziem ir arī par to, ka Lieldienas saistās ar brīvdienām. Latvijā gan Lielā piektdiena, gan pirmdiena pēc Lieldienām - Otrās Lieldienas ir brīvdiena. Piedevām universitātes studentiem brīva bija visa iepriekšējā nedēļa, Latvijas Universitātē (LU) beigusies sēmes- tra pirmā puse un studenti var at- kopties, pirms turpina studijas.

Lasītāji, iespējams, zina, ka jau daudzus gadus esmu mācībspēks LU Sociālo zinātņu fakultātē, mācu studentiem ziņu rakstīšanas pamatus. Mans ieskats vienmēr ir bijis, ka žurnālistika vairāk līdzinās operdziedāšanai nekā, teiksim, fizikai, jo labam žurnālistam ir vajadzīgs iedzimts talants, lai jebkuŗam cilvēkam varētu uzdot jebkuŗu jautājumu, arī nepatīkamu, lai no lielas informācijas gūzmas uzrakstītu materiālu ar 800 un ne vairāk vārdiem u.tml. Allaž studentiem saku - ja šāda talanta nav, universitāte to nevar nodrošināt, bet, ja talants ir, varam palīdzēt to uzspodrināt un pilnveidot. Turklāt žurnālistikā ir arī savi noteikumi un principi. Par

tiem varam runāt universitātes studijās, ja arī Latvijas profesionālajā žurnālistikas pasaulē tie ne visur tiek ievēroti. Par to visu studenti mācās vesela sēmes- tra garumā.

Taču līdz ar minēto talantu ir vajadzīgas arī pārīs prasmes, ar kuŗām ik ar gadu vedas aizvien grūtāk. Pirmā ir laba latviešu valodas prasme. Tā nu ir joma, kuŗā situācija ir visnotaļ katastrofāla. Manuprāt, nelaieme ir, ka mūsdienu jaunieši vairs neko nelasa. Katru gadu sēmes- tra pirmajā dienā studentiem pavaicāju, cik no viņiem katru dienu vismaz izšķirista kādu avīzi. Tā teikt, ja cilvēks vēlas pievienoties profesionālajai pasaulei, tad der aplūkot, kā tā darbojas. Šogad, atbildot uz jautājumu, roku pacēla viena studente, pērn roku nepacēla neviens. Absolūti neviens. Mūsdienās, tā studenti skaidro, modernais cilvēks visu informāciju gūst tīmeklī. Lai nu tā būtu, bet tad es piedāvāju vienkāršu eksperimentu - no tīmekļa izkoptē gandrīz vai jebkuŗu tekstu, ielikt to teksta rakstīšanas programmā un pārbaudīt pareizrakstību. Drukās kļūdas - visnotaļ garantētas. Milzīgajā tīmekļa pasaulē pat it kā nopietniem portāliem nav laika pārbaudīt visu milzīgo informācijas gūzmu, kāda plūst ik dienas, savukārt laikrakstam, vismaz teorētiski, ir korektori un lapu redaktori. Piedevām mūsdienu jaunieši ir iemācīties, ka vienīgā doma, ko vērts paust, ir ietērpjama 140 zīmēs, lai to varētu „čivināt”. Rezultātā literāras vai profesionālas latviešu valodas prasme kūst tāpat kā Lieldienu sniegs Rīgā. Ko tas nozīmē? Empīriskā limenī varu vienīgi piedāvāt ziņu, ka šogad vidējā atzīme sēmes- tra pirmajā pusē bija tik tikko 6 (no 10).

Taču ir arī otra problēma, proti, - cik lielā mērā studenti interesējas par pasaules notikumiem. Labam žurnālistam jābūt ieinteresētam

un zinātkāram pēc itin visa kā, bet ar ko lielākoties nodarbojas mūsdienu jaunatne? Lasa izklaides portālus, jauniešu starpā īpaši populārs esot portāls *Spoki.lv*. Šodien, kad rakstu šo komentāru, tur trīs no galvenajiem tematiem ir „Ko tu iemācies no šī komiksa?”, „Rīgas klubi pēc cilvēku tipiem” un „Zaks Efrons beidzot pieaudzis”. Lieki teikt, nopietna informācija tā nav. Ko tas nozīmē? To es uzzināju pirms pārīs nedēļām, kad lekcijā runāju par tematu „lokālizācija,” proti, kāda ārvalstīs notikuša gadījumā sakarā padomāt, ko par to var rakstīt Latvijā. Tā, piemēram, saistībā ar 11. septembrī varēja padomāt, vai sabrukusajos torņos bijis kāds no Latvijas, vai šāda veida terorisms būtu iespējams arī mūsu valstī u.tml. Teicu, ka nemaz nav jādodomā par tik senu notikumu. Piemēram, ko Latvijā varētu rakstīt par to, kas pagājušajā nedēļā notika Tulūzā, Francijā? Klusums. Sapratu, ka jāuzdod papildu jautājums: vai vispār kāds zina, kas pagājušajā nedēļā notika Tulūzā, Francijā? Atgādināšu, ka tur kāds cilvēks nošāva vairākus policistus, pēc tam rabinu un vairākus citus cilvēkus ebreju skolā, policija šāvēju turēja ielenkumā vairāk nekā diennakts garumā un beidzot nošāva, kad viņš metās bēgt. Par to bija rakstīts absolūti visos jauniešu iecienītajos portālos (nu labi, portālā *Spoki.lv* ne - tur laikam svarīgāks ir Zaks Efrons un viņa pieaugšana), bet vai kāds no LU 2. kursa žurnālistikas studentiem par to bija kaut vai dzirdējis? Nē. Notikušo nepazina neviens no 25 studentiem.

Tas ir satriecoši. Studenti it kā ir intelektuāļi ļaudis, - lai tiktu pie studiju vietas „žurnālistos”, viņiem bija jāiztur ievērojams konkurss. Bet šē tev bija! - viens no „skaļākajiem” notikumiem pasaulē, bet Latvijā studenti par to nezina neko.

Augstākās izglītības un tīmekļa

laikmetā jādodomā arī par ko citu, proti, par to, ka nebeidzamā informātivā pasaule, ko piedāvā globālais tīmeklis, dažam labam liek nodomāt, ka pašam savs darbs nav jā- dara, par attiecīgo tematu jau ir rakstījis kāds cits. Atliek tikai to izkopt, ja citā valodā - pārtulkot, un darīts. Protams, runa ir par plaģiātismu. Piecu Latvijas universitāšu rektori nule parakstīja līgumu par vienotas zinātnisku darbu datubāzes izveidošanu, lai turpmāk šaubu gadījumā jebkuŗu kursa, bakalaura darbu vai citu zinātnisko sacerējumu varētu pārbaudīt, vai tur nav pārkopēts kāda cita cilvēka darbs. Atceros, pirms pārīs gadiem manu palīdzību lūdza kolēģe profesore, kuŗai kāda studente neraksturīgā kārtā bija iesniegusi rakstu darbu angļu valodā. Man bija vajadzīgas apmēram piecas minūtes, lai ar tīmekļa meklētāja palīdzību atrastu oriģinālo tekstu. Studente no universitātes tika izslēgta, bet problēma līdz ar to neizzuda.

Protams, minētās problēmas nav problēmas Latvijā vien. Nesen no amata aiziet bija spiests Ungārijas prezidents, jo izrādījās, ka viņa doktora disertācijas pamatā bijuši zagti materiāli (teiksim atklāti - zagti cita cilvēka rakstītu tekstu tomēr ir tas pats, kas veikalā nozagti ābolu). Un, ja runa ir par valodu, tad manā dzimtajā Amerikā ar angļu valodu ir noticis precīzi tas pats, kas Latvijā ar latviešu valodu, - kvalitāte ir sabrukusi visnotaļ katastrofāli. Angļu valoda ir sarežģītāka nekā latviešu valoda, ja runa ir par dažādu vārdu izrunāšanu, piemēram, nezinātais nu nekādi nesapratis, ko iesākt ar tādu burtu savirkņējumu kā *thorough*. Taču, ja sabiedrībā ir izzudusi gandrīz visa izpratne par atšķirību starp *its* un *it's*, starp *there* un *their* u.tml., tad kaut kas nūdien nav kārtībā.

Plaģiātisma gadījumā runa ir

par godīgumu vai tā trūkumu, bet problēmas ar valodu, manuprāt, var kaut daļēji atrisināt ar vienu vienu ieteikumu: lasi! Lasi, lasi, lasi! Lasi grāmatas, lasi žurnālus, lasi laikrakstus! Skaties, kā raksta profesionāli cilvēki, lasi tekstus, kuŗus kāds ir rediģējis un slīpējis. Baudi sulīgo valodu, kādā rakstīja Anna Brigadere, Jānis Jaunsudrabiņš vai Rūdolfs Blaumanis, kādu mūsdienās lieto tādi autori kā Gundega Repše, Valentīna Freimane, arī tādi žurnālisti kā Aivars Ozoliņš, Ināra Egle, Ģirts Kasparāns.

Jo runa ir ne jau tikai par valodas kvalitāti, runa ir arī par cilvēka intelektu. „Intelligence” ir jēdziens, par ko daudzi cilvēki nīrgājās, sak' tie jau tādi zilonkāula torņa iemītnieki vien ir. Taču bez tās nav iespējams iztikt. Un žurnālistika ir profesija, kas palīdz to veicināt. Pareizi ievirzīta žurnālistika sabiedrību informē un izglīto, tostarp arī domājot par valodu un tās kvalitāti. Nezinu, vai mūsdienu pāniski ātrajā pasaulē vairs var kaut ko īpaši glābt, bet vienu gan varu teikt pilvisam konkrēti ikkatram šīs avīzes lasītājam: tikko tavš bērns tam ir gatavs, liec viņam rokās grāmatu, pēc tam vēl vienu un tad vēl vienu. Man mamma lasīt iemācīja ļoti agrā vecumā, biju kārs lasītājs, pusaudža gados ar sajūsmu lasīju visu, ko rakstījis Anšlavs Eglītis (ja runājam par sulīgu valodu, tad labāku paraugu nūdien nevar atrast), Aleksandrs Grīns. Nekad to neesmu nožēlojis, un paldies minētajiem autoriem, bet visvairāk mammai, kas man iemācīja ne vien lasītprasmi, bet arī vēlmi lasīt. Man augot, bērna interesi par grāmatām varēja novērst televizors, mūsdienās vēl daudz aktīvāks uzmanības novēršējs ir tīmeklis. Dievs zina, ka, klīstot pa virtuālo pasauli, cilvēks sevi var zaudēt stundām un stundām ilgi. Taču kopumā tas nav arguments. Nezināšu pasaulē mēs tomēr neviens nevēlamies dzīvot.

Kārlis Streips

Valdemārs Zemītis – šachists, žurnālists, humānists 1925–2012

Valdemāru Zemīti neinteresēja daiļliteratūra. Viņš nekad nelasīja dzeju. Nekad neklausījās mūziku. Politika – tikai gaŗāmejojot. Sākumā arī māksla viņu neinteresēja līdz tam laikam, kad viņš apprecējās un sieva viņu piespieda šo to iegādāties, lai mājas sienas nepaliktu tukšas. Visa Zemīša dzīve bija šachs! Arī cilvēces norises viņš saprata tikai šacha galdiņa 64 melnbalto kvadrātu apmērā. Un varbūt tāpēc ikdienas dzīves radītās problēmas viņš risināja, salīdzinot tās ar šacha gājienu stratēģijas noslēpumiem. Un tad atkal – varbūt šādas bezkompromisa atdeves dēļ viņš Otrā pasaules kara laikā kļuva par latviešu jaunatnes meistarū. Un savas dzīves laikā bija vienīgais latvietis, kas spēja spēlēt aklās partijas vienlaikus ar piecpadsmīt pretiniekiem, lielākoties viņus uzvarot. Uz jautājumu, kas viņu ierosinājis spēlēt „uz aklo”, V. Zemītis atbildēja:

„Mana māte. Viņa vienmēr gremzās, ka es tikai spēlējot šachu un neveicot skolā uzdotos mājas darbus. Es viņu ignorēju, bet māte man beidzot atņēma šacha dēli ar visiem kauliņiem. Viņai par spīti es sāku spēlēt akli savā galvā, un tā arī palika. Amerikā man pat nepiederēja ne savs personīgais dēlis, ne kauliņi.”

Un varbūt tieši tāpēc vairākas viņa aklās partijas kā izcili šacha mākslas paraugi publicētas starptautiskos šacha žurnālos un grāmatās.

Tomēr starptautiskā meistara tituls viņam pagāja secen, par lielmeistaru nemaz nerunājot. Par spīti viņa iedzimtajām spējām, lielākais šķērslis atzīšanai un panākumiem bija paša raksturs un vērtību skāla. Valdemārs Zemītis bija humānists – retums starp latviešiem. Viņam pietrūka, kā to labi precizējis šachists Ojārs Celle, „sakāves instinkta”. Daudzās partijās, ko varēja uzvarēt, viņš piedāvāja neizšķirtu, jo viņu interesēja nevis uzvara kā galamērķis, bet gan pašas spēles – tās kombināciju un gājienu skaistums. Daudzās partijās, ko V. Zemītis viegli varēja uzvarēt, viņš pretiniekam piedāvāja neizšķirtu. Atceros viņu stāstam par kādu Kalifornijas turnīru, kurā pretinieks bija vecāka gadagājuma vietējais šachists Lundgrins:

„Man bija galīgi vinnēta partija. Bet, pirms izdarīju nākamo, izšķirīgo gājienu, es ievēroju viņa sastrādātās, aiz uztraukuma trīcošās rokas. Viņš zināja, ka ir pagalam. Vecais vīrs bija vienkāršs, fiziska darba strādnieks. Un man pēkšņi kļuva viņa žēl. Viņam šī partija bija svarīga, bet man ne. Un, tā kā mūsu spēle bija zemas kvalitātes, bijām pielaiduši daudz kļūdu, es piedāvāju neizšķirtu, ko viņš, redzami atvieglots, pieņēma.”

V. Zemīti 1944. gadā iesauca Latviešu leģionā, un vienīgais ieroci, ko viņam iedevis, bija veca čekas šautene. Kamēr citi viņa cīnubiedri cītīgi tīrīja un eļļoja savu ieroci, lai tas kaujā labi darbotos, V. Zemītis savējo izmazgāja ar ūdeni:

No kreisās: Michails Tāls, Valdemārs Zemītis un Raimonds Staprāns 1990. gadā Sanfrancisko

„Ja jau tur kas sarūs, vēl jo labāk. Biju stingri nolēmis savas dzīves laikā nevienu nešaut. Tā bija mana pārliecība.”

Par laimi, viņu norīkoja kancelejas darbos. Tur viņa rokās nonāca komandējumu veidlapas ar attiecīgiem zīmogiem. Neuzticēdamies latviešu virsniekiem, kuŗi, kā viņam šķita, pārāk padevēģi izpilda vāciešu rīkojumus, Valdemārs Zemītis plānoja ceļu uz rietumiem, lai nenonāktu krievu gūstā. Ignorēdams lielo risku, viņš uz līdzpaņemtajām veidlapām pats rakstīja fiktīvus komandējumus ne tikai sev, bet arī vienam otram, kam pēc viņa domām tādi noderētu. Izrakstot komandējumu pēc komandējuma, viņš beidzot ierakstīja sevi slimnīcā, kur arī sagaidīja kara beigas un tam sekojošo gūstu.

Viens, bez līdzekļiem, tikai ar minimālu vācu apģādi un piepelnoties, spēlējot aklās simultānpartijas vietējos vācu šacha klubos, V. Zemītis iestājās Getingas universitātē, kur sāka studēt matemātiku, vienlaikus ar pāris draugiem izdodot toreiz vienīgo šacha žurnālu trimdā. Beidzot amerikāņu bēgļu komisija nolēma ielaist bijušos leģionārus ASV.

Izmantojot sava drauga, vēlāk ārsta, Andŗa Ritmaņa galvojumu, viņš ieradās Oregonā, kur strādāja vienkāršu darbu – sākumā konservu, pēc tam mēbeļu fabrikā. Taču viņš nejutās apmierināts, jau pēc gada pārcēlās uz Kaliforniju un iestājās Kalifornijas universitātē. Studijas neveicās, jo visa viņa enerģija tika izšķiesta, pelnot iztiku un spēlējot šachu. Šajā laikā V. Zemītis, uzvarējis Ziemeļkalifornijas šacha turnīrā, kļuva par Ziemeļkalifornijas meistarū, un vēlāk, pēc citām uzvarām, viņam piešķīra ASV šacha meistara titulu.

Atskaitīts no universitātes un bez turpmākām nākotnes izredzēm, V. Zemītis paradoksāli meklēja glābiņu organizācijā, no kuŗas pats kara laikā bija bēdzis un kuŗas struktūras bija vienmēr ienīdis. Viņš iestājās ASV armijā, lai bez maksas varētu iegūt izglītību. Izmācītu par rentģentechniķi, viņu aizsūtīja darbā uz Štutgarti, Vācijā. Tur Fellbachas miestnā viņš iepazīnās un drīz vien apprecējās ar mākslā paglītotu vācieti, vārdā Sibilla.

Pēc armijas kontrakta beigām V. Zemītis – nu jau ar ģimeni –

atgriezās Kalifornijā. Veterāna statuss garantēja bezmaksas studijas, un viņš atsāka studēt, dienā pilnu darba laiku strādājot un vakaros mācoties. Pēc skolas beigšanas viņš dabūja Kalifornijas valsts radiācijas drošības speciālista darbu. Kollēģas viņu labi ieredzēja un, ievērojuši labo atmiņu un šachista inteliģenci, viņam uzdeva izstrādāt ārstiem eksāmenus par radiācijas protekciju. Par radiācijas protekciju V. Zemītis sarakstījis vairākas grāmatas, tostarp *Syllabus on Fluorascopy Radiation Protection*, ko vēl tagad lieto ārsti visā Amerikā.

Latvijai atgūstot neatkarību, V. Zemītis izdeva visu savu naudu, ar daudziem tūkstošiem dolaru atbalstot ikvienu, kas viņam lūdza palīdzību, dažkārt pat pilnīgi svešus cilvēkus. Viens no viņa atbalstāmajiem bija arī Latvijas korespondences šacha lielmeistars Jānis Vitomskis. Kad jautāja par viņa neparasti lielo devību, V. Zemīša atbilde atspoguļoja ista humānista ideoloģiju:

„Man ir laba alga, esmu vienkāršs cilvēks, man daudz nevajag, bet viņiem tur vajag daudz, daudz vairāk.”

Varbūt paradoksāli, bet šajā laikā viņš arī netieši atbalstīja Latvijas mūziķus. V. Zemīša tēvs Mārtiņš Zemītis bija Latvijā ievērojams vijolmeistars, kuŗa vijoles spēlē daudzi Latvijas mūziķi. Meistaram viņa dzīves beigu posmā sāka aprūkt materiālu. Sagādājot iespēju tēvam darbu turpināt, dēls gadiem ilgi viņu apģādāja ar labākajiem, dārgākajiem kokmateriāliem, labākajām vijolu stīgām, eksotiskām lakām, kuŗu sameklēšanai un nogādāšanai vajadzēja daudz enerģijas.

Latvijai atgūstot neatkarību, V. Zemītis tikai pāris reizi apmeklēja dzimteni, bet vēlākajos gados vairs ne.

„Es mīlu Latviju, bet nejutos tur droši.”

Iemesls bija viņa personiskā pārliecība, ka pat neatkarības laikā policija vēl joprojām sadarboties ar mafiju un varētu viņu apdraudēt.

Tāpat kā daudzi humānisti, V. Zemītis pēc dabas nebija cīnītājs. Varbūt tāpēc līdztekus turnīriem viņš savas enerģijas lielāko daļu veltīja šacha žurnālistikai un teorijai. Viņa jājamzirdziņš bija latviešu gambits, ko viņš nacionālu

iemeslu pēc vienmēr spēlēja turnīros, kaut arī labi apzinājās, ka tā ne pārāk korrektā atklātne pretiniekam automātiski sagādā lielas priekšrocības. Būdams ASV šacha žurnālistu savienības loceklis, viņš pasaulē populārizēja latviešu gambitu, publicējot par to rakstus un analizēs vairāk nekā divdesmit vietējos un ārzemju šacha žurnālos. Līdz ar to viņu vēl joprojām uzskata par latviešu gambita speciālistu, kuŗam līdz mūža pēdējai dienai padomu lūdza pasaules šachisti.

Apmeties uz dzīvi Kalifornijā, V. Zemītis daudz laika veltīja „Kalifornijas šacha ziņotājam”, būdams tā redakcijas loceklis. Tajā viņam bija sava sleja – „Šacha ārsts” (*Chess Doctor*), kuŗā viņš amizanti analizēja jauno šachistu kļūdas. Vēl padomju gados viņš par toreizējo Latvijas pasaules šacha čempionu Michailu Tālu sarakstīja grāmatiņu „Nepazīstamais Tāls”, kuŗā analizēja meistara jaunības partijas. Taču personiskais kontakts ar M. Tālu viņam radīja vilšanos. Aizritējušā gadsimta 80. gadu beigās, kad Padomju Savienība sāka irt, Sanfrancisko mehaniskajā institūtā notika starptautisku lielmeistaru turnīrs, kuŗā piedalījās arī M. Tāls. V. Zemītis, spēlei sākoties, uz Michaila Tāla galdiņa uzlika Latvijas karogu. Latvijā dievinātais lielmeistars lūdza to noņemt un aizstāt ar sarkano Padomju Savienības standartu, aizbildinoties, ka tie tur Maskavā maksājot viņam par ceļu uz šejieni un tāpēc būtu pieklājīgi maizes devējiem izrādīt lojalitāti.

Ar rakstnieku Anšlavu Eglīti V. Zemītis iepazīnās aizritējušā gadsimta 50. gados. Abi kopā spēlēja šachu un kāpa kalnos. A. Eglītis tajos laikos vēl bija aizrautīgs šachists, piedalījās vietējos turnīros gandrīz eksperta rangā. V. Zemīša grāmatā „Anšlavs Eglītis – rakstnieks, alpīnists, šachists” ievietotas gandrīz visas A. Eglīša turnīros spēlētās partijas. V. Zemīša grāmatu sarakstā vēl būtu jāpiemin īsa biogrāfija par latviešu šacha meistarū Miervaldi Jurševski.

„Kopumā mazs meistariņš, bet viena otra ideja tīri oriģināla, tādēļ būtu vērts par to rakstīt.”

Līdz ar iepriekš minētajām grāmatām, kuŗas V. Zemītis, protams, financēja pats, viņš tāpat ar saviem līdzekļiem atbalstīja Latvijas šacha vēsturnieka Ģedimīna Salmiņa septiņu grāmatu publicēšanu. Andŗa Frīdes grāmata par latviešu lielmeistaru Vladimīru Petrovu varēja iznākt tikai ar V. Zemīša fināciālu atbalstu. Amerikāņu meistars Vijams Džons Donaldsons (*William John Donaldson*), V. Zemīša skubināts, nolēma izdot grāmatu angļu valodā par latviešu lielmeistaru V. Petrovu, un tas varēja notikt tikai ar V. Zemīša darbu un fināciālu atbalstu. Sadarboties ar Jāni Vitomski un citiem Latvijas šachistiem, V. Zemītis viens pats, Kalifornijā dzīvojot, financēja, iespieda un izplatīja „Latviešu korespondences šacha žurnālu”, kuŗa izdošana tika pārtraukta, abonentiem citam pēc cita zaudejot interesi vai nomirstot.

V. Zemītis nereti sūdzējās: „Kamēr mēs te, trimdā, visu darām par brīvu, viņi tur, Latvijā, grib, lai samaksā par beidzamo nieciņu.”

Trimdas nacionālā altruisma

gaisotnē dzīvojis, viņš to nespēja saprast.

„Kad es aiziešu, kas no manis paliks pāri?” V. Zemītis atkārtoti žēlojās. „Varbūt dažas aklās partijas, kuŗas es tīri ģeniāli nospēlēju, vēl būdams Vācijā. Bet Latvijā taču bija vēl simtiem labu, dedzīgu turnīrspējīgu šachistu, par kuŗiem neviens nekad vairs nezina, ka tādi vispār eksistējuši.”

Tāpēc viņš ķērās pie sava mūža darba angļu valodā – *Encyclopedia of Latvian Chessplayers*, ko rakstīja divdesmit gadu. Jāmin daži fakti, lai lasītājs apjēgtu darba grandiozos apmērus: enciklopēdijas diviem sējumiem ir gandrīz 1000 lappušu. Tajā alfabētiskā secībā ir ziņas vairāk nekā par četriem tūkstošiem dažādu turnīru spēlētāju. Katram spēlētājam, cik nu tas bijis iespējams, veltīta īsa biogrāfija ar vienu nozīmīgu šachista stilam raksturīgu partiju vai vismaz tās diagrammu – dažai ir pat īsi komentāri. Enciklopēdijā ievietots vairāk nekā trīs tūkstoši fotogrāfiju. Daudzi grāmatas eksemplāri nodoti Latvijas bibliotēkām, pārējie nosūtīti pasaules lielākajām šacha vēstures krātuvēm. Par šo neiedomājami lielo darbu V. Zemītim ALAs Kultūras fonds piešķīra nožēlojami sīku summiņu – 3000 dolaru. Pārējos neiedomājami lielos izdevumus V. Zemītis, kā vienmēr, sedza no saviem personiskajiem līdzekļiem.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis, pats būdams labs šachists, mēdza atgādināt – lai labi spēlētu šachu, nepieciešama zināma iedzimtā inteliģence un tas, ko sauc par „šacha prātu”.

V. Zemītim piemita abi, bet pārējās prāta jomās viņa secinājumi reizēm palika neizdibināmi. Viņa lieldarba vidusposmā medicīniski izmeklējumi liecināja par aizdomām uz prostatas vēzi. Spītīgi ignorējot draugu mudinājumus, viņš atteicās no jebkādas ārstnieciskās palīdzības, aizbildinoties, ka jāpabeidz darbs un viņa ķermenis, ja to operēsot vai apstarosot, tādu spiedienu tā kā tā neizturēsot. No medicīnas viedokļa tas bija absurds. Vairāk nekā pēc diviem gadiem V. Zemītis, draugu un ģimenes spiediena ietekmēts, beidzot sāka ārstēties, bet bija jau par vēlu. Vēzim jau bija metastāzes, un enciklopēdijas rakstīšanas beigu posmā viņš strādāja, jau stipri saguris. V. Zemītis nomira šī gada marta beigās ģimenes, draugu un labvēļu lokā.

Atzīstot V. Zemīša ieguldījumu šacha žurnālistikā, Amerikas šacha federācija veltīja viņam publisku atzīnības rakstu un sarīkoja banketu. Sanfrancisko mehaniskās institūts, ievērojot V. Zemīša darbu šacha populārizēšanā Kalifornijā, sarīkoja viņa vārdā nosauktu starptautisku turnīru, kuŗā piedalījās daudzi meistari, tostarp Latvijas lielmeistare Dana Reizniece, kuŗas līdzdalību V. Zemītis, kā vienmēr, noorganizēja un financēja. Un, visubeidzot, Latvijas ordeņu kapituls pēc pāris noraidījumiem, V. Zemītim jau ļoti slimam esot, piešķīra Atzīnības krustu.

Taču vislielākā atzīnība V. Zemītim ir latviešu šacha meistara Valža Tuma teiktā: „Valdemārs Zemītis ir latviešu šacha Krišjānis Barons.”

Un tas viņš patiešām arī bija.

Raimonds Staprāns

Varavīksnes gaismā

Pāvils Vasariņš, *Varavīksnes spēks*, recenzijas, apceres, reportāžas, *Viesturs Vecgrāvis*, Ievadvārdi. „Nordik”, 2011, 376 lpp.

Izdarīgais literatūras kritiķis, ja atstājam citus viņa sasniegumus nepieminētus, Pāvils Vasariņš atkal ir paveicis Hērakla cienīgu darbu, savācot savus pēdējo gadu publicējumus, no ku-

riem sastādīts ievērojams, abām rokām turams sējums. Te lasītājs gūs veldzi no dažādu kritiķu apcerēm, kā arī mudinājumu atklāt pats savus lēmīgus apsvērumus, kādi ne vienmēr padodas apcerētājiem. Bet tādas jau varētu būt kritikas radības. Sējums aptver kādus 34 rakstījumus, kas būtu apzīmējami par recenzijām, kurās vairāk vai mazāk apskatīti darbi, ko sacerējuši mūsdienās paši ievērojamākie rakstītāji un rakstnieki, piemēram, Jānis Klīdzējs, Andrejs Pablo Mierkalns, Velta Toma, Artūrs Voitkus, Andrejs Eglītis, nemēģinot pārskatīt atlasīt redzamākos vai tos, kuri kļuvuši ievērojami ar savu oriģinālītāti vai „pārgalvību” neturēties iemītās tekās. Ir taču dažādi ceļi, kas ved uz atzinību. Gribētos, gan ļoti uzmanīgi, piebilst, ka sējuma sastādītājs daudz nenonēmas, lai deklarētu savas pārlicības un formālu savas literārās teorijas, un

par to ne jau ne viens vien lasītājs viņam būs pateicīgs.

Pēdējos gadus daudzi teorētiķi ir smagi pūlējušies, lai izskaidrotu proponēto teoriju nepieciešamību. Daži lasītāji priecāsies, citi jutīsies vilušies, ka jāmaldās pa maz nospraustiem ceļiem, it kā kritikai būtu jāturas pie Anatola Fransa vecum vecā pieņēmuma, ka kritiķis vadās pēc savām impresijām, kas viņam radušās, lasot darbu. Daudzi lasītāji to atzina par pieņemamu veidu, kā tuvoties tekstam. Tie, kas gribēja panākt zinātniskāku teksta izvērtēšanu, joprojām meklēja un meklē vēl arvien, lai atšķirtos no „impresionistiem”, kuriem parasti pārmet pārlietu savdabību. Debates par šādiem kritikas sadalījumiem neizsīkst un droši vien turpināsies, kamēr vien būs rakstītāji un lasītāji.

Šo dūšīgo sējumu ievada Dr. Viestura Vecgrāvis ne mazāk sološie ievadvārdi, kuri visraksts

vien, paplašināts un ar vienu elpas vilcienu pagrūti izdvešams, piedāvā pamatīgu lasījumu: „Mērķtiecība, mīlestība un konsekvenču: ārsta profesija un literatūrvērtētāja aicinājums.” Lasītājs būs cienīgi ievadīts lasāmā daudzveidībā. Grāmatu atvērot, nobijies lasītājs sastapsies ar tīri labi pazīstamiem vārdiem, kā, piemēram, Ainu Zemdegu, Veltu Tomu, Māri Čaklo, pieminot no mums aizgājušos. Pa starpām ir esejas, kā arī sava veida meditācijas par mūsu literatūru, piemēram, „recenzija par recenzijām”. Nodaļā „izlasīt bija vērts” atrodam atziņas par Ojāru Vācieti vai Gunaru Janovski. Šāds mistrojums reizēm ir saistošs, reizēm izaicinošs. Varētu pārnest mūsu autoram pārlietu centību neiejaukties lasītāja paša personīgo atziņu sijājumā. Šis tas jau varētu palikt lasītāja paša atbildībā. Taču ir jau visādi lasītāji, un tiem visiem nevarēs izpatikt.

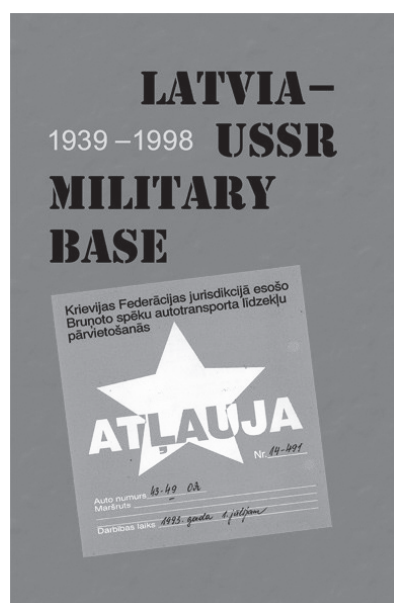
Jāatceras Aisopa fabula par tēvu un dēlu, kuri ved ēzeli pavadā uz tirgu pārdošanai, pa ceļam uzklaustot nirdzīgo ceļmalas skatītāju padomus. Visi trīs nonāk tirgus laukumā, stiepjot ēzeli uzmesu uz kārts. Šādas pārdomas izraisīs ikviens autors, kas negrib uzņemties atbildību par saviem uzskatiem, ļaujot lasītājam piedalīties darba izvērtēšanā. Protams, visiem jau pa prātam neviens kritiķis nevarēs izpatikt. Un varbūt vajadzētu pa brīžam pieļaut, ka recenzents varētu uziet „dārgumus”, ko ātrās lasītājs palaiž garām maz ievērotus. Taču reti kāds lasāmā patērētājs gribēs pūlēties „sagremot” savam lasītājam ko pasniegt, pašam nepūloties.

Par šī sējuma rūpīgo sagatavošanu atzinība pienākas sastādītājam. Par to paldies! Labu lasīšanu!

Juris Silenieks

Raķetes pret Rietumiem

Latvia – USSR Military Base 1939-1998 (Latvija – PSRS militārā baze 1939-1998), autori Ilgonis Upmalis, Ēriks Tilgass, Jānis Dinevičs, Anatolijs Gorbunovs, apgāds „Zelta grauds”, 2012.g., 312 lpp.

No jauna sevi ļoti pozitīvā nozīmē likuši manīt Austrālijā dzīvojošie mecenāti, labdarī Jānis Vējiņš un Egits (Goga) Timermānis. Viņi un viņu ģimenes finansējuši sākotnēji 2006. gadā latviešu valodā izdotas grāmatas par PSRS militārajām spēkiem Latvijā okupācijas gados tulkošanu angļiski. Bet ne tas vien. Viņi samaksājuši arī par 3500 eksemplāros iespēstās grāmatas 1500 eksemplāriem, kas nodoti Latvijas Okupācijas izpētes biedrībai, lai tā šīs grāmatas izdalītu Latvijā un ārzemēs kā liecību par nodarījumu Latvijas tautsaimniecībai padomju okupācijas laikā. Šāda informācija lasāma grāmatas pasītes lappusē.

Autori gan min vēl citu, daļai ārzemnieku šķietami aktuālāku un viņu pašu interesēm atbilstīgāku tulkošanas iemeslu. 6. un vēlreiz 129. lappusē autori piedāvā citām valstīm, kuri teritorijā iekārtotas militāras bāzes, Latvijas pieredzi, kā samērā īsā laikā un bez vardarbības no šādām bāzēm tikt vaļā. Neesot gan viena padoma, kas noderētu it visos apstākļos, tomēr ļoti svarīgi faktori esot pilnīgs tautas atbalsts politiķu

centieniem atbrīvoties no svešajiem spēkiem, atbalsts no sabiedrotiem un milzu ticība savai neatkarīgai valstij un tās likteņiem. Jāsaka, uzsvars grāmatā likts tieši uz sarunām un parakstītiem līgumiem ar Krieviju pag. gs. 90. gados, lai panāktu krievu spēku aiziešanu, jo autori bijuši šo procesu dalībnieki vai vistuvākie liecinieki. Sarežģīto sarunu un dokumentu detaļas lasītājiem ārpus šaura lietpratēju loka varētu šķist mazāk interesantas, bet lielāku uzmanību varētu saistīt apraksti par militārām struktūrām Latvijā padomju varas ziedu laikos.

Militārie spēki raksturoti kā valsts valstī paši ar savu infrastruktūru, pakalpojumu sektoru un kultūras institūcijām. Visur valdījusi slepenība un noslēpumainība. Tas, kāpēc Baltijas valstīs lielākā padomju spēku koncentrācija bijusi tieši Latvijā, nevis Igaunijā vai Lietuvā, mums par labu nerunā. „Latvijas pamatiedzīvotāju mentalitāte, pieklājīga iecietība un arī bailes liedza izpausties tautas nepatīkai un neapmierinātībai,” raksta Ilgonis Upmalis (12.). Tomēr sava loma bijusi arī Latvijas ģeografiskajam novietojumam Baltijas valstu centrā.

PSRS militārā doktrīna iztēlojusies gaidāmo Trešo pasaules kara notiekam ārpus PSRS teritorijas, tāpēc Baltija izmantota kā ieroču un militārā ekipējuma noliktava. Bruņotais transports bijis izvietots tuvāk Rietumeiropai izvīzītajās sociālistiskajās Varšavas pakta valstīs. Baltijas republikās daudzviet bijušas stacionētas kara un transporta lidmašīnas. Tūkuma lidostā glabāti kodolieroči un raķetes to izšaušanai. Kubas krīzes laikā 1962. gadā vairākas raķešu apkalpes un aviācijas vienības preču kuģos slepeni pārvietotas no Latvijas uz Kubu un Latvija iesaukusi militāros rezervistus. Krīzei atslābstot, vienības atgriezušās savās sākotnējās ba-

zēs.

Ļoti trāpīgi pateikts, ka mūsdienu Krievijas ekspansīvā politika un centieni paplašināt savas ietekmes sfairu nemaz tik būtiski neatšķiras no PSRS laikiem. (165.) Bet vai arī mēs paši savā mentalitātē reizēm neizskatāmies nemainīgi, vismaz ar savu pārmērīgo liekšanos un luncināšanos ienaidnieka priekšā un ar cenšanos izteikties pa prātam cilvēkiem pat ar pilnīgi pretējiem ieskatiem?

Pirmais piemērs. – Nebija man nekur vēl gadījies lasīt, ka 1939. gada 1. decembrī Latvijas armijas ģenerālis Mārtiņš Hartmanis sakarā ar PSRS Ziemas karu pret Somiju teicis PSRS militārajam atašejam Latvijā: „Ja nepieciešami lidojumi pār Somiju, krievi var izmantot Latvijas lidlaukus, pat Rīgas.” Vai nav šausmīgi, pusgadu pirms sarkanais krievs aprija mūs pašus, piedāvāt krievam palīdzību pret varonīgo Somiju, kas izšķīrās pretoties? Šī ir tāda reize, kad lasītājam prasīt prasās pēc vē- rēm, avotu norādēm, dokumentācijai, lai viņš varētu būt drošs, ka ģenerālim ar citātu netiek nodarīts pāri, tomēr ne vainīgajā 168. lappusē, nedz kur citur grāmatā nekādu vēru nav. Jānotic.

Cits piemērs. – Autors Ilgonis Upmalis raksta: „Kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā un NATO sabiedrībā reizēm uzpeld doma par iespējamu starptautiskas militāras bāzes izveidošanu Latvijā. Tas it kā varētu būt Latvijai finansiāli izdevīgi... Ceram, ka pēc šīs grāmatas izlasīšanas mūsu politiķi vispirms padomās par iespējamām sekām pirms lēmuma pieņemšanas par svešas armijas izveidošanu Latvijā. Jau tagad dažu NATO lidmašīnu un nedaudz to apkalpes locekļu klātienē Lietuvā ... sagādā problēmas vietējām varas iestādēm. 1939. gadā, kad PSRS izveidoja militāras bāzes Kurzemē, vietējām Latvijas varas iestādēm radās līdzīgas problēmas.” (10.) Nu kā tā var raks-

tīt?! Kā var salīdzināt 1939. gadā mums krievu uzspiestās kara bāzes un tūkstošiem militārā personāla ar četrām kaujas lidmašīnām un piecdesmit cilvēkiem, kas no Šauļiem patrulē Baltijas valstu gaisa telpu un, mūsu pašu uzai- cinātas, vairo mūsu drošības sajūtu mūsdienās? Nu nedrīkst, nedrīkst starp tik pretējām situācijām likt gandrīz vai līdzināšanās zīmi!

Ar grāmatām, kas ir vairāku autoru kopdarbs, nereti gadās, ka autori, būdami atbildīgi katrs par savām nodaļām, respektē savu kollēgu darbu un kļūmīgās vietas korigēt tur īpaši nepacenšas. Labā, ko par grāmatu sacīt, ir daudz, kļūmju krietni maz. Ir informatīvas kartes krāsās, ir zīmējumi, ir attēli. Trūkst indeksa. Angļu tulkojums labs. Korrektora acij gan būs paslīdējusi garām 309. lappuse ar autoru īsbiografijām un šādu barbarisku teikumu: *From 1960 until 1989 was worked in soviet army.*

Grāmatas atvēršana notika 12. martā Latvijas Kara muzejā Rīgā.

Piedalījās pašreizējais aizsardzības ministrs Artis Pabriks un viens no agrākajiem – Ģirts Valdis Kristovskis. No Austrālijas bija atlidojis Jānis Vējiņš. Uzrunās tika teikts, ka grāmata parādot, kā ar gara spēku maza tauta spējusi tikt vaļā no sveša kara spēka. Esot iecerēts grāmatu izplatīt Eiropas Parlamenta deputātu vidū. A. Pabriks ierosināja sastādīt steidzīgākiem un aizņemtiem lasītājiem grāmatas 30 – 50 lpp. biezu vienkāršotu versiju, jo pašreizējā grāmata esot visai „techniska”. I. Upmalis informēja, ka grāmatai esot vēl otra daļa - **Latvija padomju militāristu varā**, kas arī tiekot tulkota angļiski.

Atvēršanā brīžiem bija dzirdama angļu valoda, bet neizdevās saklausīt krievu valodu. Nav jau arī brīnums: grāmatas 127. lappusē pastāstīts, kā vairākums Latvijā dzīvojošo krievu 90. gados bijuši neapmierināti, ka par krievu armiju pārtapusi PSRS armija no Latvijas telpas tiek izvesta.

Eduards Silkalns

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu. SIA “L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050

Tālrunis +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

JAUNIE IR KLĀT!

Teātra sezonas pašā vidū Latvijas teātros it kā neuzkritoši, tomēr ļoti mērķtiecīgi ir „izcēlies jaunu režisoru un drāmatiku desants”. Patiesībā jau šis mirklis ir gaidīts sen un ar ilgošanos. Tā bija nepieciešamība uz skatuves ieraudzīt paaudzi, kas izaugusi jaunus apstākļos – mūsu atgūtās neatkarības gados – un kas par savu laiku un cilvēkiem runātu atšķirīgi no jau akceptētās „meistaru paaudzes”. Tagad šis brīdis ir klāt – uz skatuves ir jaunu autoru lugas un jaunu režisoru iestudējumi, turklāt ne jau vienā, bet vairākos Latvijas teātros. Jaunie ir klāt, un viņi nostiprina savas pozīcijas, apliecinādami ne tikai labu skolu, bet arī to, ka viņiem ir ko teikt. Šim „desantam” jāpieskaita arī jauno aktiešu paaudze, kas sevi pieteikuši gandrīz visos Latvijas teātros, strādā atdevīgi un mērķtiecīgi. Vai latviešu skatuves mākslai gaidāma spoža nākotne? Šodienā ļauj nākotnē raudzīties ar cerībām.

Ar nopietnu, dziļu un vērienīgu Treisija Letsa luga „Osedžas zeme” iestudējumu Nacionālajā teātrī savas režisora dotības apliecina **Valters Silis**. Nav jau tā, ka viņa vārds mums būtu svešs. Viņš šai teātrī jau vairākas sezonas veidojis veiksmīgas tā saucamās mazās formas izrādes, tagad jaunais režisors, kuņam nav vēl trīsdesmit gadu, uzņemas uz lielās skatuves, strādā ar sarežģītu drāmaturgisko materiālu un kuplu aktiešu ansambli, veidojot it kā tradicionālu, daudzbalssīgu psiholoģisko drāmu par vienas ģimenes problēmām. Šī „Osedžas zeme” dažu mēnešu laikā kopš pirmizrādes janvārī ik reizi notiek pārpildītā zālē, visas biļetes ir nopirktas jau labu laiku uz priekšu, un skatītāji kā noburti seko skatuves varoņu gaitām.

Valtera Siļa radošajā biogrāfijā būtiski svarīga ir arī sadarbība ar savas paaudzes skatuves māksliniekiem neformālajos teātros, kur domubiedru lokā tapušas tādas izrādes kā „Leģionāri” un „Visi mani prezidentī”. Režisora darbs ir izpelnījies gan ievēribu, gan atzinību, jo jaunajam censonim ir nopietna attieksme pret dzīvi un savu uzdevumu skatuves mākslā. Sili interesē dažādas problēmas, arī vēsturiskās un sociālās, taču iestudējumos dominē cieņas un mīlestības pilna attieksme pret cilvēkiem, bet atstāj arī rūgti sāpīgu pēcgaršu. Cik tad ilgi uzjautrināsimies par pašu mulķību un kļūdām? Ceļš uz apskaidribu taču meklējams pārdomās un secinājumos.

Bet „Osedžas zeme”, amerikāņu autora luga, kas beidzamo piecu gadu laikā iestudēta lielākajos Amerikas un Eiropas drāmatiskajos teātros (izrādes programminā minēti pāri par 30 iestudējumi, 2009. gadā to Vīnes Burgteātri Austrijā iestudējis arī latviešu režisors Alvis Hermanis) katrā ziņā pieskaitāma pie mūsu šās sezo-

nas lielākajiem ieguvumiem. Drāmas darbība izkārtota trīspadsmit stundu garumā ar diviem starpbrīžiem, uz skatuves notikumi risinās trīs līmeņu spēles laukumos, jo mums priekšā ir kādas ģimenes mājas „šķērsgriezums”. Te nāk un iet, satiekas, atvada, gatavo ēdienu, ēd, dzer, guļ, mēģina saprasties trīspadsmit cil-

nāti sarakstīt nelielu darbu par vienu tematu – dienu, kad notiek saules aptumsums. Četri viencēlieni ir sarakstīti, un režisors tos savijis kopā vienā izrādē, kuņam savam darbam virsrakstā licis Lauris Gundars, - „12. diena”. Šajā epizodā divas kundzes automašīnā dodas nāvē, viena no viņām ir neglābjami slima, otra

„12. diena” – Dailes teātra izrādes plakāts

vēki. Izrādes veiksme pamatā ir arī ļoti precizais lomu sadalījums. Nacionālā teātra trupā iespējams atrast tēlotājus atbilstīgi visu paaudžu uzdevumiem. Sākot jau ar Uldi Dumpi Vestonu ģimenes galvas Beverlija lomā, līdz pat Madarai Botmanei pusaudzes Džeinas lomā.

Īpaša veiksmē ir režisora un aktrises Lolitas Kaukas sadarbība, iestudējot galveno - Violetas Vestones lomu. Ģimenes māte, slimības nomākta būtne, kas visus tuviniekus pakļāvusi savām despotiski hysteriskām izpausmēm un absolūti neprognozētai uzvedībai, atklājas psiholoģiski pamatotā vērienā un tēla plastiskā izstrādājumā. Aktrises darbs, atklājot Violetas rīcības motivāciju, ir mērķtiecīgi izsvērts un smalki niansēts. Mēs skatām temperamentīgi iemiesotu, drāmatisku pretrunu plosītu dvēseles stāstu, kas skatītājus savā varā notur visa vakara garumā. Par šo darbu Lolitai Kaukai šogad pelnīti piešķirta Lilitas Bērziņas prēmija, ar ko Teātra darbinieku savienība apbalvo izcilas sieviešu lomu tēlotājas.

Taču izrāde ir vērtīga arī ar to, ka vienas ģimenes dažādu paaudžu attiecības atklātas ar smalkjūtīgu izpratni, rosinot tēlotājus uz cilvēka pretrunisku iedzīvināšanu. Kaut uz skatuves iedzīvināti savstarpēji pāridarījumi, meli, izlikšanās, arī fatāla neprasme sadzīvot ar vistuvākajiem, izrāde nenomāc, tā nevienu nenosoda. Iestudējumam kopumā raksturīga gaiša cilvēkmīlestība.

Varbūt tieši tāpēc „Osedžas zeme” tik ļoti patiek skatītājiem. Un nav tiesa, ka mūsdienās lielākajam vairumam teātra apmeklētāju vajadzīga tikai izklaide.

Dailes teātra Kamerzālē īstenota režisora Michaila Gruzdova rosināta ideja – četri drāmatiski aici-

nolemusi sekot draudzenei, jo neredz jēgu savai eksistencei. Slimajai dāmāi ārsts pareģojis, ka viņa dzīvos vēl desmit dienu, bet finālā, pārvarējusi vājumu, viņa nolēm svinēt divpadsmito dienu. Abas pašnāvnieces, kas tomēr paliek dzīvas, visai ekscentriski atveido Olga Dreģe un Lidija Pupure.

Aptumsumu, kas tik tiešām ir katrā no četriem epizodiem, var uzvert gan tiešā, gan pārnestā nozīmē. Trīs pārējie autori ir Lauŗa

Gundara skolnieki grūtajā lugu rakstīšanas amatā. Ivo Briedis, piemēram, tēlo kāda bankas direktora apjukumu, kad viņš draudošo briesmu un neziņas gaidās noslēpies lauku mājas pagrabā. Epizodā „Bedre” darbojas arī baņķiera sieva un dēls, bet viņu savstarpējās attiecībās izpaužas pilnīgs atsvešinājums. Dēls pat jautā, vai tēvs ir pamanījis, ka viņš (t.i., dēls) ir pabeidzis augstskolu, vecāki nav pamanījuši arī to, ka dēls nav nekāds dikdienis, bet gan cenšas izteikties dzejā un nule piedzīvojis pirmo publikāciju...

Drāmaturgiski intriģējošas ir attiecības, ko tēlo Anselis Kaugers, liekot Londonas lidostā sarunāties Sašam, kam jābrauc uz Latviju, lai piedalītos mātes bērēs, un viņa draugam transvestītam Lulū. Aktieri Lauris Dzelzītis – Saša un Ivars Auziņš – Lulū itin raitā dialogā skaidrojot attiecības, atklāj pamatīgu „aptumsumu” ne tikai dzimumu attiecībās, bet arī izpratnē par dzīves vērtībām daudz plašākā mērogā. Dzimentene, ģimene, mīlestība, profesionālā karjera, nauda – tik daudzi jēdzieni ir devalvējušies, un sabiedrībā iestājies totāls aptumsums.

Visdziļāk interpretēt aptumsuma jēdzienu, manuprāt, izdevies Jānim Balodim drāmatiskajā epizodā „Eleja – Amerika”, kuņā divi puīši no atpalikušā Latvijas nostūra saskaņā ar saviem stipri aprobežotiem priekšstatiem par „laimes zemi Ameriku” gatavojas doties turp. Raitajā, šķietami absurda dialogā var pamanīt, ka viens no brāļiem ir domāšanā atpalicis, otrs – mazdruscīn vairāk attīstīts. Kad izrādās – brālis rok bedri, lai otru nogalinātu un tur apglabātu, jo tālajā ceļā uz laimes zemi jaunākais brālis vecākajam būs par slogu, atklājas ne tikai kļiedzoša traģika, bet arī patiesība, ka „aptumsums” nav tikai acimirkliģis, ka dabas un sabiedrības aplaupīti ir abi. Un šāviens, kas atskan no līdzpaņemtā ieroča, galu galā nogalina to, kas bija sev

izplānojis izglābšanos. Šķietami vienkāršā dialogā šai ainā ietverti dziļi vērojumi un nopietni secinājumi – vārdos nepateiktais, taču sajūtama mīlestības un cilvēciska siltuma trūkums mūsdienās itin bieži sastopamā situācija, kad bērnus neaudzina normāla ģimene, bet viņu uzskatus par dzīvi veido kaut kur sagrābstīti priekšstati par dzīves vērtībām un principiem. Tas nav vienkāršs „aptumsums”, ko tēlo Jānis Balodis un lieliski iedzīvina aktieri Valdis Liepiņš un Aldis Siliņš brāļu lomās, tā ir daudz plašāk saskatīta mūsdienu sabiedrības degradācijas pakāpe. Traģiski atveidots biedinājums un arī trauksmes signāls.

„12. diena” uzskatāma par jaunās drāmatiku paaudzes nopietnu pieteikumu. Lauris Gundars un viņa audzēkņi uzrāda dotības un amata prasmi, teātris savukārt – ieinteresētību, viņu darba rezultātus nododot skatītājiem vērtēšanai. Jācer, ka šis eksperiments rosinās autorus savas idejas pilnveidot līdz „pilnmetrāžas” darbiem un mums būs lemts tās ieraudzīt uz skatuves.

Lai šī situācija vēl vairāk iepriecinātu oriģināldarbu cienītājus, Leļļu teātrī pirmizrādi piedzīvojis jaunas autore Elzas Apkalnes luga „Neaiztiec mani”, ko iestudējis režisors Ivars Lūsis. Izrādē aktiešu ansamblis spēlē ainas no kādas pusaudzes dzīves, turklāt tas notiek šim teātrim neraksturīgi – bez leļļēm. Pusaugu meitenes pārdzīvojumi, sastopoties ar pieaugušo pasauli, ir šī darba pamattema. Un tā ir dzīva un izjusta, tāpēc neattaisnojas režisora vēlme ainas papildināt ar Austras Skujiņas dzeju un vieglās mūzikas dziedātājas Lienas Šomas iesaistīšanu izrādē. Kaut arī lugas meti vēl ir stipri skolnieciski, šis režijas paņēmiens tos grodākus un skaudrākus nepadara.

Taču turēsim acis vaļā un būsīm vēriģi – jaunie nāk!

Gundega Saulīte

Piemin Ernestu Brastiņu ar dāvinājumu Okupācijas muzejam

Šogad apīit 120 gadu, kopš dzimis ievērojamais Latvijas senvēstures pētnieks un Dievtuŗu organizācijas dibinātājs **Ernests Brastiņš**. Diemžēl šogad ir arī 70. gadadiena kopš viņa pazušanas PSRS soda no metnēs. Dokumentos, kas glabājas Latvijas Valsts archīvā, minēts, ka 1942. gada 8. janvārī viņš nosūtīts uz Archangelškas cietumu, bet tālākais liktenis ir tikai nojaušams.

Ernests Brastiņš ir daudz darījis Latvijas senvēstures popularizēšanā un pētniecībā. Nozīmīgi ir viņa seno pilskalnu apraksti un dokumentējumi. Taču padomju okupācijas vara viņu tūlīt novērtēja par bīstamu ienaidnieku. E. Brastiņu arestēja nepilnu mēnesi pēc okupācijas sākuma – 1940. gada 6. jūlijā. Viņu apsūdzēja par to, „ka, būdams Dievtuŗu organizācijas vadītājs, viņš veicis kontrrevolucionāru darbību, uzturējis sakarus ar organizāciju *Pērkonkrusts*. Krimināllietā ir ziņas, ka E. Brastiņam piespriesta brīvības atņem-

Ernests Brastiņš

šana uz astoņiem gadiem. Var pieņemt, ka viņš miris 1942. gada sākumā, būdams 49 gadus vecs.

E. Brastiņa brāļameita Māra Grīna, godinot un pieminot tēvabrāli, ir uzdāvinājusi Latvijas Okupācijas muzejam ievērojamu dāvanu – zemes gabalu Bolderājā.

„Ernests Brastiņa apcietināšana un nezināmais liktenis ir bijis gadiem ilgi nēsāts sāpīgs ievainojums un zaudējums ne tikai ģimenei, bet visai latviešu

tautai. It īpaši to izjuta mans tēvs Arvids Brastiņš, turpinot brāļa Ernesta iesākto darbu dievturībā un dainu pētīšanā. Viņš nomira 1984. gadā, nesagaidījis Padomju Savienības sabrukumu un atklātībā nākušās ziņas, ka brālis Ernests nošauts 1942. gada janvārī,” vēstulē muzejam raksta Māra Grīna. Viņa ir gandarīta, ka, pieminot sev nozīmīgu cilvēku, ir arī atbalstījusi muzeju.

Okupācijas muzeja biedrība, kas pārvalda un juridiski pārstāv Okupācijas muzeju, pateicas M. Grīnai par dāvinājumu. Piemiņas dāvinājumi un ziedojumi ir īpaši ar to, ka atgādina okupācijas varu upuŗus, godina viņu piemiņu, turklāt nodrošinot Okupācijas muzeja darbu. Okupācijas muzejs ir privāts muzejs, un 84% no muzeja budžeta (2011. gadā) ir devuŗi no privātie ziedotāji – lielākoties no bijušās latviešu trimdas zemēm.

Līga Strazda,
Okupācijas muzeja sabiedrisko attiecību speciāliste

Pirmais 3x3 ģimeņu saiets Īrijā

*Ko dziedāšu, ko runāšu,
Svešu zemi staigājot.
Es dziedāšu savu dziesmu,
Runāš savu valodīj'.*

Šogad no 17. līdz 24. jūnijam glezinājos Dublinas kalnos, skautu nometnē *Larch Hill*, norisināsies vēl nebijis Īrijas latviešu dzīves notikums – **Pirmais 3x3 ģimeņu saiets Īrijā!**

Ši pirmā saieta laiks netika izvēlēts nejauši – tā ir Jāņu nedēļa, Saulgriežu laiks, kad notiek Gaismas uzvara pār Tumsu, kad ikviens Latvietis jo spēcīgi sajūt savas dzimtās saknes, kad Uguns iegūst maģisku spēku ...

Tieši Uguns ir mūsu pirmā saieta tema.

„Kāda būtu mūsu ideālā uguns? Tira, no sausas malkas, kurta ar tīrām domām. Ar apziņu, ka tā pati uguns deg gan mūsos, gan mūsu kurtajā ugunskurā, gan Saulē. Saulē, kas sasniedz savu augstāko punktu mūsu puslodes debesīs tieši tagad - Saulgriežos.”

/Inese Krūmiņa/

Mums ir ļauts piedzīvot šo mistēriju, visas nedēļas garumā apgūstot sen aizmirstās latviskās Saulgriežu tradīcijas, mācoties

daudz ko jaunu dažādās ievirzēs, kulmināciju sasniedzot Saulgriežos un Līgo vakarā.

3x3 saiets ir fantastiska iespēja būt kopā latviešu ģimenēm, lai veicinātu latviskās zināšanas, stiprinātu latviskās ģimenes, sekmētu latviskās draudzības un veicinātu latvisko kopības izjūtu.

Lai to darītu, visas nedēļas garumā, vēl bez Jāņu daudzzināšanas, cītīgi darbosimies dažādās ievirzēs – gan praktiskās, gan izglītojošās. Pie mums uz Īriju tālu ceļu no visām pasaules malām būs mērojuši šo ieviržu vadītāji, dāvājot mums savas neatsveramās zināšanas.

Pie mums dosies labākie no labākajiem! Piemēram :

Austris Grasis (Latvija) mums stāstīs par latviešu valodas vērtību pasaules kontekstā.

Andris Tomašūns (Latvija) ar mūsu pašu fotoalbumu starpniecību aizvedīs mūs interesantā ceļojumā uz pagātni. Apmeklēsim arī Īrijas latvieša Konrāda Pēterona mūzeju.

Jānis un Laila Kirmuškas (Latvija) būs lieliski sabiedrotie gan bērniem, gan pieaugušajiem, ievēdot leļļu valstībā.

Viesturs Zariņš (Kanada) vīriem ļaus ieskatīties Latvijas un Īrijas alus darišanas vēsturē, aizvedīs uz kādu alus brūzi un stāstīs daudz dažādu miestīņa gatavošanas gudrību, kā arī par alus lietošanas kultūru. Un kā tad bez alus baudīšanas!

Līga Ruperte (3x3 kustības dibinātāja) un **Māra Tupese** (ASV) būs devušas šurp, lai ģimeņu seminārā pārrunātu visu, kas saistīts ar savstarpējo attiecību uzlabošanu un bērnu audzināšanu.

Inese Krūmiņa (Latvija) namatēm atklās latviskās virtuves noslēpumus, kā arī vadīs Jāņu mācību, radot ikvienam izpratni par īpašajiem Saulgriežu rituāliem un Jāņu svinēšanas tradīcijām.

Jānis Atis Krūmiņš būs labs draugs puikām, Vilku mācībā apgūstot seno latviešu cīņu un veiklības prasmes.

Aelita un Juris Batņas, labākie Latvijas pirtnieki, mums atklās Latvisko pirts rituālu noslēpumus un aicinās uz īpašu Saulgriežu pierieni kādā pirtīnā.

Līga Reitere, Ventiņu stāstniece un Zāļu sieva, ar savu interesanto un tikai ventiņiem raksturīgo stāstījumu aizraus ikvienu,

ie pazīstot arī ar pļavu noslēpumiem.

Mārite Briede (Latvija) ar maziem būs latviešu valodas nodarbībās.

Būs arī daudz citu brīnišķīgu savam amatam prātēju tepat no Īrijas – vēstnieks Peteris Elferts, Ilva Krama, Santa Siliņa, Laima Ozola, Sandra Bondarevska, Valērijs Marcinkevičs un vēl citi.

Katru vakaru mazos guldināsim ar vakara pasaciņu, pēc kuņas izturīgākie varēs uzgriezt kādu straujāku latviešu danci, uzdziedāt kādu ziņģi nīcēju kompanijā vai noskatīties kādu latviešu kinofilmu.

Katru vakaru ir paredzēta arī īpaša kultūras programma.

Par gardām brokastīm, pusdienām un vakariņām būs parūpējušās saimnieces Zigrīda Gaspažiņa un Baiba Lauze.

Naktsmieru varēs baudīt nometnes hostelī.

Laipni aicināts ir ikviens! Jo tikai šogad jums būs tā īpaša iespēja 3x3 saietā piedalīties Jāņu laikā, jo tikai šogad tas būs Pirmais Īrijas 3x3 ģimeņu saiets!

Plašāku informāciju iegūt un pieteikties uz saietu ir iespējams šeit: www.3x3.ie

Ir iespējams pieteikties arī uz nepilnu nedēļu (3 dienām), kā arī

saņemt atlaides, ja nevēlaties nakšņot nometnē vai jūsu ģimenē ir vairāk par trim cilvēkiem.

Dalības maksa :
pieaugušais 290,- €, bet ne vairāk kā 700€ no kodolģmenes
bērns 3 - 7 gadi 180,- €

Ja kāds dzīvo netālu un **nevēlas nakšņot nometnē**, tad cena būs: pieaugušajam: 190,- € bērnam 3- 7 gadi 80,- €

Izvēloties nometnē uzturēties tikai 3 dienas, cena būs pieaugušajam 150,- €, bērnam 70,- € (šajā gadījumā jāievēro, ka priekšroka būs pilnas nedēļas dalībniekiem)

Bērniem līdz 2 gadu vecumam (ieskaitot) dalības maksa netiek piemērota.

Informāciju var saņemt arī pa tālruni

0876634781 vai 0868403646 (Ilze)

0868065543 (Sandra)

0877744023 (Kārlis)

0868832527 (Baiba)

Īrijas 3x3 atbalsta Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA), Kultūras ministrija (KM), Informāтивais atbalsts - portāls www.baltic-ireland.ie, avīze Sveiks!.

Ilze Ceiča,
3x3 Īrijā vadītāja

Tapusi jauna filma

Kinoteātri *Splendid Palace* 11. aprīlī notika pirmizrāde ilgi gaidītajai Latvijas filmu studijas DEVIŅI un Islandes kinosabiedrības *Kisi Production* kopražojuma filmai **“Mona”**.

Ar 20. aprīlī filma ikvienam interesantam pieejama kinoteātri *Forum Cinemas*, kā arī citur Rīgā un Latvijā.

Ināras Kolmanes filma „Mona” ir latviešu kinematogrāfijā vēl nebijis notikums. Pretstatā mierīgajam, apcerīgajam latviešu kino režisore piedāvā spraigu, elpu aizraujošu kaisles, erotikas, asiņu un fantasmagorisku metamorfožu stāstu ar trillera elementiem. Deivida Linča *fani* un ne tikai tie noteikti novērtēs filmas spēcīgo valodu, kurā realitāte, pasaka, murgi un vizijas sakausējas vienā veselumā. „Mona” gan izklaidē, gan uzdzen adrenalīnu, gan arī ļauj baudīt vizuāli piesātināto estētiku un skaistu milasstāstu.

“Mona” ir mūsdienīga pasaka pieaugušajiem, kuņa stāsta par mūžseno sievietes neizprotamī-

Filmā galveno varoņu atveidotāji Kristīne Belicka un Saulus Balandis

bu, tradicionālo milas trīsstūri un netradicionālu, bet reālu pārtapšanu dzīvniekos. Filmā darbība risinās kādā Latvijas mazpilsētiņā, kur iedzīvotāju galvenais iztikas avots ir lopkautuve. Rīgas biznesmenis Tomass ierodas uz

sava tēvoča bērēm, ierauga vietējo meiteni Monu — un vairs nedomā par atgriešanos Rīgā. Vairāku mazpilsētas iedzīvotāju līdz šim mierīgā dzīve sagriežas kājām gaisā.

Filmā aktieņu ansamblis ir

starptautiska komanda. Galveno lomu atveidotāji ir latviešu aktrise Kristīne Belicka un pazīstamais lietuviešu kino un teātra aktieris Saulus Balandis. Filmā spēlē arī latviešu aktieris Lauris Subatnieks un Krievijas teātra un kino aktieris Valērijs Jaremenko. Epizodiskās lomās redzami aktieři Pēteris Liepiņš, Juris Gornavs, Ināra Slucka u.c.

Filmā muzikas autors ir pieredzes bagātais islandiešu komponists Hilmarš Orns Hilmarsons, kuņa mūzika saņēmusi daudzu starptautisku kinofestivālu balvas.

Vienam no filmas varoņiem, kuņš kādā filmas epizodā pārvēršas par mistisku dzīvnieku, plastisko grimu veidojis maskavietis Pjotrs Goršeņins kopā ar savu leģendāro plastiskā grima apvienību *FX Design Group*. Šī radošā komanda ir ļoti pieprasīta gan Krievijas, gan Eiropas kinoprojektos, jo teknikai, kuņa viņi strādā, būtībā nav konkurentu – pretstatā mūsdienu aizrautībai ar datorgrafiku plastiskā grima mākslinieki pārsvarā veido fiziskus tēlus un mulāžas – tādus, ko var apstutīt ar rokām, reizēm arī kom-

binējot tos ar elektroniskajiem efektiem.

Filmā režisore un scēnārija līdzautore ir Ināra Kolmane, scēnārija autors – rakstnieks Arvis Kolmanis, operātors - Uldis Jancis, mākslinieks - Jurgis Krāsoms, grima māksliniece – Asja Strēle. Latvijas producenti - Jānis Juchņevičs un Vita Liberte. Islandes *Kisi Production* pārstāv producenti Ingvars Tordarsons un Julius Kemps.

Filma tapusi ar Latvijas Nacionālā kino centra, starptautiskā kino fonda *Media+*, Islandes Kino centra, Valsts Kultūrkapitāla fonda, Rīgas Kinostudijas, Ziemeļu Ministru padomes biroja Latvijā un vairāku pašvaldību un privāto uzņēmumu atbalstu. Filmā „Mona” muzikas ieraksts un skaņas pēcapstrāde veikta Islandes studijā *Syrland*, kuņa tapusi arī daudzi Bjorkas, *Sigur Ros* un citu ievērojamu mūziķu nofilmējumi.

“Monas” treileri iespējams noskatīties: <http://vimeo.com/172-92432>. Savukārt filmas jaunumiem ikviens aicināts sekot sociālajā tīklā *Facebook*: <http://www.facebook.com/MonaTheFilm>

Marta notikumi Latvijas Okupācijas mūzejā

Martā mūzeju apskatīja **4071 apmeklētāji**, tostarp Turkmēnistānas, Indonēzijas un Ganas vēstnieki. Mūzejā viesojās arī Igaunijas Okupāciju mūzeja direktore, lai pārrunātu sadarbības iespējas.

15. martā notika Latvijas Mūzeju biedrības gadskārtējā kopsapulce, kuņā par biedrības valdes priekšsēdi ievēlēja mūzeja krātuves vadītāju **Taigu Koknēviču**.

Mūzeja vēsturnieki un speciālisti aktīvi darbojas 16. marta, leģionāru piemiņas dienas sakarā sniedzot intervijas presē, radio un televīzijā. 15. martā mūzeja Ekspozīcijas kurators **Ritvars Jansons** un pētnieks **Uldis Neiburgs** Saeimas deputātiem, 25. ārvallstu vēst-

niecību pārstāvjiem un citiem interesentiem Saeimas namā skaidroja Otrā pasaules kara notikumus, Latviešu leģiona un 16. marta jautājumus. OMB valdes priekšsēdis **Valters Nollendorfs** sniedza interviju Belģijas flāmu televīzijai un vācu laikrakstam *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

Atsaucoties uz Eiropas Parlamenta deputātu aicinājumu visā pasaulē pieminēt 1949. gada marta deportācijās cietušos Baltijas valstu iedzīvotājus, mūzejā 25. martā rīkojām piemiņas sarīkojumu, kuņā piedalījās Igaunijas un Lietuvas vēstnieki, Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete un desmitiem

represēto. Sarīkojumā skanēja triju Baltijas valstu himnas, represēto piemiņai aizdedzām vairāk nekā 400 svecīšu. Sandra Kalniete savā uzrunā sacīja: 25. marts ir latviešu sēru diena. Taču tā ir arī mūsu tautas dzīves spēka apliecinājuma diena. Par spīti sāpju ceļiem, tie, kas izturēja un atgriezās, radīja bērnus, kam sekoja mazbērni, un viņi sirdī glabāja sapni par neatkarīgu Latviju. Šo sapni mēs visi kopā īstenojām 1990.gadā. Tāpēc šodien, kad atceramies postu un ciešanas, kas mūsu tautai tika netaisnīgi nodarītas, domāsim arī par Latvijas un latviešu tautas nākotni.

26. martā rīkojām konferenci

Pamatojoties uz savāktajām videoliecībām, mūzejā tapušas deviņas dokumentālās filmas. Filmā var iegādāties mūzeja grāmatu galdā, un jau drīzumā būs iespējams tās iegādāties arī tieklī – mūzeja mājaslapā.

Saņēmām vērtīgu dāvanu no Kanadas - latviešu pianistes **Veras Leinvēberes** sarakstīto atmiņu stāstījumu *No time to cry*, kas vēsti par autores pārdzīvojumiem bēgļu gaitās Otrā pasaules kara laikā. Grāmatu ar autores autografu mūzejam dāvina Ilze *Stockwood*. Grāmatu atveda un mūzejam pasniegza Ženija Vītola no Toronto, kuņa vairākus mēnešus strādā mūzejā par brīvprātīgo darbinieci.

Inese Krieviņa,
LOM sabiedrisko lietu vadītāja

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai ziedo arvien aktīvāk

Notikusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības ikgadējā kopsapulce, lai atskatītos uz iepriekšējā gada aktivitātēm un sasniegumiem. Nozīmīgākie Biedrības 2011. gada projekti bija *Atbalsts LNB krājumam, Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa, festivāla Staro Rīga projekts Burtnieks un sadarbība ar LR Kultūras ministriju, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Nacionālo būvkompaniju apvienību bibliotēkas jaunās ēkas Spāru svētku, Atvērto durvju dienas un Mūzeju nakts organizēšanā.*

Lai palīdzētu Nacionālajai bibliotēkai kļūt saturā bagātākai, Biedrība četrus gadus īsteno projektu *Atbalsts LNB krājumam* un aicina ziedot jaunu, aktuālu izdevumu iepirkumiem. Izmanojot ziedojumus, 2011. gadā Nacionālā bibliotēka iegādājusies 297 grāmatas (324 sējumus). Šo četru gadu laikā kopumā iepirkts 831 vērtīgs izdevums (vairāk nekā 1000 sējumi) un 117 e-grāmatas.

Labdarības projektu „*Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa*” Biedrība uzsākusi, lai vāktu ziedojumus bērnu grāmatām un palīdzētu notikt lasīšanas veicināšanas programmai „Bērnu un jauniešu žūrija”. Jau vairākus gadus ziedot iespējams portālā www.ziedot.lv, par labdarības projekta vēstniekiem kļuvuši daudzi sabiedrībā pazīstami cilvēki. 2011. gadā šim projektam saziēdoti 15 000 latu. Bērnu grāmatas dāvas visām 200 bibliotēkām, kurās bija pieteikušās „Bērnu un jauniešu žūrijai”, taču iegādāties grāmatas nevarēja atļauties. Jauno lasītāju skaits pēc „Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa” uzsākšanas pieaudzis par 3000.

2011. gada novembrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība sadarbībā ar Nacionālo bibliotēku un māksliniekiem Raiti Šmitu, Rasu Šmiti un Mārtiņu Ratniku īstenoja projektu *Burtnieks Staro Rīga* laikā. Uz bibliotēkas ēkas fasādes četrus vakarus burtu pa burtam, vārdu pa vārdam tika izgaismotas latviešu tautasdziesmas, iedzīvinot

topošās ēkas sienās bibliotēkas dvēseli.

Biedrība turpinājusi arī daudzus citus projektus un aktivitātes – akcija „Iemūžini savu vārdu Gaismas pilī”, skolēnu ekskursijas Gaismas pils būvlaukumā, tiešraide no bibliotēkas būvlaukuma, konkurss „Pagasta bibliotēkars - Gaismas nesējs”, akcija „Dāvini abonementu bibliotēkai!”, veco Nacionālās bibliotēkas ēku iemūžināšana fotogrāfijās sadarbībā ar Gati Rozenfeldu.

2011. gadā augusti saņemto ziedojumu summa. Pagājušā gadā ziedoti vairāk nekā 130 000 latu. Lielākie ziedojumi bijuši projektam *Atbalsts LNB krājumam*. Lielākās ziedojumu summas 2011. gadā saņemtas no Latvijas Universitātes studentu korporācijas Fraternitas Lataviensis (101 000 Kanadas dolaru) un no mecenātes, kuŗa vēlas palikt anonima (30 000 latu). Kopumā līdz šim ziedojumos saņemti 878 372. Ziedotāju vārdi atbilstīgi ziedojuma apjomam tiks iemūžināti jaunajā bibliotēkas ēkā.

Kopsapulcē biedrus uzrunāja Kultūras ministrijas LNB projekta īstenošanas nodaļas vadītājs Indriķis Builis, kultūras ministres padomnieks un Biedrības valdes loceklis Jānis Dripe, Biedrības uzticības padomes pārstāvis Viesturs Tamužs, LNB direktors Andris Vilks un Nacionālo būvkompaniju padomes priekšsēdis Māris Saukāns.

Undīne Būde, valdes priekšsēde: „Svarīgi, ka mūsu Biedrība jau sākotnēji tika dibināta un vēlāk attīstīta, raugoties tālā nākotnē. Biedru intelektuālais ieguldījums, lai LNB iegūtu savu jauno formu un arvien pilnveidotu saturu, ir milzīgs. Paldies visiem, kuŗi šos gadus ir darbojušies un darbosies turpmāk kopīgo mērķu sasniegšanā.”

LNB direktors Andris Vilks: „Gribu pateikties par draudzīgo attieksmi, ko ik dienu sajūtam no Biedrības. Pagājušajā gadā mūsu sadarbība ir bijusi ļoti daudzpusīga. Īpaši vēlos izcelt projektu „Atbalsts LNB krāju-

mam”, atbalstu digitalizācijai, sadarbību Spāru svētku rīkošanā, palīdzību jaunas mājaslapas izveidē, atbalstu izstādei „Latvieši pasaulē” un labdarības projektu „Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa”.

Māris Saukāns, NBA: „Biedrība ir nodrošinājusi fonu tam, ka bibliotēkas celtniecības darbi tikuši tik tālu. Bibliotēka tiks uzcelta! Šobrīd jau pabeigti 64% darbu.”

Par atbalstu kopsapulces rīkošanā Biedrība vēlas pateikties darba un tikšanās telpai Biroņica un Mārtiņa Beķerejai.

Kopš 1998. gada Biedrība darbojas, lai atbalstītu LNB projektu un Nacionālo bibliotēku un palīdzētu arī bibliotēkām Latvijā kļūt aizvien mūsdienīgākām, saturā un iespējās bagātākām. Biedrībā ir 143 biedri – daudzi sabiedrībā zināmi dažādu nozaŗu pārstāvji. Biedrības valdes priekšsēde ir Undīne Būde. Valdē darbojas Jānis Dripe, Vita Jermoloviča, Dzintra Justa, Mārtiņš Zemītis, Valdis Lokenbachs, Olīta Pričina-Voitika, Rolands Puchovs, Georgs Turlajs, Inese Zandere. Biedrības Uzticības padomi

vada Karina Pētersone.

Vairāk par Biedrības aktivitātēm iespējams uzzināt www.gaisma.lv.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība un Kultūras ministrija ir noslēgušas vienošanos, ka katra ziedotāja vārds tiks iemūžināts Gaismas pilī. Tādējādi ikvienam dota vienreizēja iespēja atstāt liecību nākamajām paaudzēm, iemūžinot savu, ģimenes locekļu vai dzimtas vārdu Gaismas pilī pie galda, krēsla vai plaukta.

Ziedotāja vārds atbilstīgi ziedojuma summai tiks iemūžināts plāksnītē pie jaunās bibliotēkas krēsla, galda, plaukta vai auditorijas.

Ziedojuma apjoms atbilst šādiem iemūžināšanas veidiem:

Ls 1-100 – ziedotāja vārds īpašā Ziedotāju grāmatā;

Ls 100 – ziedotāja vārds lielā sienas plāksnē Gaismas pils vestibālā;

Ls 300 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie krēsla;

Ls 500 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie galda lasītavā;

Ls 1000 – ziedotāja vārds uz

plāksnītes pie plaukta lasītavā;

Ls 50 000 un vairāk – ziedotājs iegūs tiesības uz īpašas pateicības zīmes izvietošanu Gaismas pils auditorijās vai stāvos.

Ziedot iespējams: ar kredītkarti www.gaisma.lv nosūtīt čeku: Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai, Tērbatas iela 75, Rīga, LV1001, Latvija

Biedrībā: Tērbatas ielā 75, 4. stāvā, 404. kab.

bankā
Beneficiary: Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība
Registration Nr.: 50008034971
Account Nr.:
LV84HABA0551006763188
Beneficiary's bank: Swedbank
Address: Balasta dambis 1a,
Rīga, Latvia

SWIFT code: HABALV22
Korespondentbanka ASV
DEUTSCHE BANK TRUST
COMPANY AMERICAS,
New York
ABA/FW: 021001033

Informāciju sagatavojuši
Sanita Kitajeva

LATVIEŠI NORVĒGIJĀ

Pavasara sarīkojums Oslo - dzeja un mūzika

Latviešu biedrība Norvēģijā sadarbībā ar Latvijas vēstniecību aicināja uz pavasara sarīkojumu vēstniecības telpās Pūpolu svētdienā, 1.aprīlī. Biju mazliet skeptisks, vai tikai tas nav aprīļa joks, pirmais aprīlis, bet bažas bija nevietā, sarīkojums notika un bija pulcējies ap 40 klausītāju, gan lielus, gan mazus. Sarīkojumu ievadīja LBN valdes locekle Sandra Smiltnece un iepazīstināja ar dzejnieci Annu Rancāni. Šai dienā bija viņas dzejoļu krājuma „Bezdelīgu pasts”/”Pylni kārmani dabasu” atvēršanas svētki. Dzejniece īsumā pastāstīja par sevi un par to, kas viņu interesē Norvēģijā. Minēja, ka dzejoļu krājums tikai pirms pāris dienām nācis no spiestuves Rīgā,

Mūzicē saksofonu kvartets *n(ex)t move*

tātad ir vel gluži “silts”. Dzejniece lasīja dzeju no jaunās grāmatas gan parastā latviešu valodā, gan latgaliešu izloksnē. Diemžēl no paklusā lasījuma ne visu varēja uztvert un saprast, sevišķi to, kas bija latgaļu izloksnē, taču tā ir mana vaina.

Sarīkojuma otrā daļa bija saksofonu kvarteta *n(ex)t move* koncerts. Četras meitenes - Inga Meijere, Baiba Tauriņa, Katrīna Kīvelniece un Anete Stikāne, pārstāvēt visus četrus Latvijas novadus, mūs gandrīz stundu garā koncertā ievēda saksofonu mūzikas pasaulē. Dzirdējām gan latviešu tautas melodiju apdari, gan spāņu noskaņu, gan daudz ko citu. Vadītāja - Inga Meijere, kas pārmaiņus spēlēja gan soprā-

na, gan alta saksofonu, pirms atsevišķām daļām deva īsus paskaidrojumus, lai mēs labāk varētu izprast mūziku.

Koncerta beigās publika pateicās ar vareniem aplausiem un izlūdzās ekstra numuru.

Pateicībā ir dzejniece, ir mūziķes saņēma ziedus gan no Latviešu biedrības, gan vēstniecības. Vēstnieks Andris Sekacis norādīja, ka vēstniecībā ir maz darbinieku, tāpēc viņi ir priecīgi, ka biedrība palīdz rūpēties par sarīkojumiem.

Pēc koncerta blakus telpā pie tases tējas vai kafijas bija iespēja parunāties ar dzejnieci un mūziķēm. Sirsnīgs paldies Latviešu biedrībai un Latvijas vēstniecībai par lielisko pavasara sarīkojumu!

Harijs Valdmanis
Oslo

Spēkā stājas „Nulles deklarācija”

Kas mūsu laikraksta lasītājiem jāzina par 1. decembrī pieņemto Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumu jeb „nulles deklarāciju”?

LR Saeimas 1. decembrī pieņemtais likums liek deklarēt mantisko stāvokli visām fiziskām personām, kuŗu ietaupījumi pārsniedz 10 tūkstošus latu. Saskaņā ar jauno likumu mantiskā stāvokļa deklarācija 2012. gadā jāiesniedz Latvijas pavalstniekiem, nepavalstniekiem, kā arī personām, kuŗām izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja. Mantiskais stāvoklis jādeklarē par īpašumiem, kas ir personas rīcībā 2011. gada 31. decembrī pulksten 24.00.

Kam jāiesniedz deklarācija?

Likums pirmkārt attiecas uz Latvijas Republikas pavalstniekiem un citu valstu pavalstniekiem, kuŗi ir rezidenti (patstāvīgie iedzīvotāji) 2011. gada 31. decembrī. Deklarāciju paredzēts iesniegt arī tām personām, kas kļūst par Latvijas rezidentiem, resp., pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Latvijā pēc 2011. gada 31. decembra.

Deklarācija jāiesniedz personām, kuŗām ir vismaz 10 000 latu vērti nekustamie īpašumi Latvijā, kuŗu īpašumtiesības līdz šim nav nostiprinātas Zemesgrāmatā, kā arī īpašumi ārzemēs. Tāpat jādeklarē transportlīdzekļi ārvalstīs, kuŗa iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē naudas uzkrājumi, iegādātās kapitāla daļas, parāda vērtspapīri, aizdevumi, parādsaistības un citi īpašumi, kuŗu katra kopējā vērtība pārsniedz 10 000 latu, vienalga vai tie ir Latvijā vai ārzemēs. Jādeklarē privātajos pensiju fondos veiktās iemaksas vai veiktie dzīvības apdrošināšanas (ar uzkrāšanu) pēmiņu maksājumi, ja to kopējā summa pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē arī mākslas priekšmeti, vērtīgas

rotaslietas un citas mantas, kuŗu kopējā vērtība, pēc personas ieskatiem, pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē līgumi ar vērtību virs 10 000 latiem, ja saskaņā ar tiem deklarācijas iesniedzējs ir patiesā labuma guvējs. Deklarācija jāiesniedz, ja personai Latvijā vai ārvalstīs ir neatmaksāti aizņēmumi (krediti) vai citas parādsaistības, kuŗu kopējā summa pārsniedz 10 000 latu, kā arī tad, ja persona Latvijā vai ārvalstīs izsniegusi aizdevumus, kas ir lielāki par 10 000 latiem vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā.

Vai deklarācijas jāiesniedz visiem?

Nē. Nav jādeklarē īpašumi, kas reģistrēti Zemesgrāmatā, CSDD Transportlīdzekļu reģistrā, traktortehnikas reģistrā, Civīlās aviācijas reģistrā un Latvijas kuŗu datu bazē. Ja personai ir tikai šādi īpašumi, deklarācija nav jāiesniedz. Ja jūsu uzkrājumi ir mazāki par 10 000 latiem un ja jums nav skaidras naudas uzkrājumu, kas lielāki par 10 000 latiem, kā arī citas iepriekš uzskaitītās naudas un materiālās vērtības, deklarācija nav jāiesniedz.

Mūsu laikraksts saņēmis no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) atbildes uz konkrētiem jautājumiem, kas varētu skart ārzemju latviešus.

Pirmais gadījums:

Persona ir ASV un LR pavalstnieks (deklarēta arī dzīvesvieta Latvijā), tai pieder vairāki nekustamie īpašumi. Latvijā uzturas vairākas reizes gadā. Noguldījumi Latvijas bankās. Vai likums attiecas uz personu, kas deklarējusi savu dzīvesvietu, taču pastāvīgi

nedzīvo Latvijā?

Valsts ieņēmumu dienesta atbilde: Pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju ir tikai tām fiziskajām personām, kuŗas ir Latvijas rezidenti. Ja fiziskā persona ir Amerikas Savienoto Valstu rezidents un to apliecina *Department of the Treasury - Internal Revenue Service* izsniegtā *Form 6166*, tad tai mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāiesniedz.

Ja fiziskā persona būs mainījusi rezidences statusu un kļuvusi par Latvijas rezidentu, iesniedzot mantiskā stāvokļa deklarāciju, šai personai naudas līdzekļu un citas mantas izcelsme nebūs jāpierāda.

Ja fiziskajai personai pastāvīgā dzīvesvieta ir gan Latvijā, gan ASV, tad, nosakot tās rezidences statusu, ir jāņem vērā Latvijas Republikas un Amerikas Savienoto Valstu konvencijā par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem ievērtie nosacījumi. Tos ievērojot:

- Fiziskā persona tiks uzskatīta par tās valsts rezidentu, ar kuŗu tai ir ciešākas personiskās un ekonomiskās attiecības (vitālo interešu centrs);

- Ja nav iespējams noteikt valsti, kuŗā fiziskai personai ir vitālo interešu centrs, vai arī ja tai nav pastāvīgas dzīvesvietas nevienā no abām valstīm, tad fiziskā persona tiks uzskatīta par tās valsts rezidentu, kuŗa tai ir ierastā mītnes zeme, vai arī abu valstu kompetentās iestādes izšķir šo jautājumu, savstarpēji vienojoties.

Otrs gadījums:

Persona pārcēlusies no Rietumvalsts mītnes zemes uz Latviju.

Pārvesti noguldījumi (ietaupījumi) uz Latvijas bankām.

Valsts ieņēmumu dienesta atbilde: Šajā gadījumā fiziskajai personai, iesniedzot mantiskā stāvokļa deklarāciju, naudas līdzekļu izcelsme nebūs jāpierāda, kā arī nodoklis nebūs jāmaksā.

Kāds ir ieguvums no jaunā likuma?

Likums ļauj legalizēt ienākumus, kuŗi gūti laikā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim un par kuŗiem nav samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Ja cilvēkam ir bijis ienākums, kas gūts, piemēram, no neregistrētas saimnieciskās darbības, viņam tiek dota iespēja attiecībā uz iepriekš nedeklarēto ienākumu samaksāt 15% nodokli un tādējādi nokārtot saistības pret valsti (lai atbrīvotos no atbildības par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un iegūtu iespēju šos līdzekļus brīvi un bez bažām tērēt). Ienākumus, kas gūti noziedzīgā ceļā, deklarēt, izmantojot „nulles deklarāciju”, nevarēs.

Vislielākās neskaidras par skaidras naudas uzkrājumiem.

Likums paredz, ka iedzīvotājiem, ja viņu skaidrās naudas uzkrājumi pārsniedz 10 000 latus,

tie būs jāiemaksā kādā no Latvijas kredītiestādēm resp. bankā. Ministru kabinetam uzdots līdz 1. februārim sagatavot attiecīgu noteikumu projektu. Kritiķu ieskatā valdība tādā veidā atbalsta banku lobiju. Banka, pat glabājot naudu vienu dienu, var nopelnīt, savukārt, kad klients izņems naudu no konta, viņam atkal būs jāmaksā. Jaunā likuma kritiķu ieskatā prasība obligāti iemaksāt deklarēto skaidro naudu bankā ir antikonstitucionāla, jo cilvēkam ir tiesības glabāt savus aktīvus tā, kā viņš to uzskata par vajadzīgu. Arī Valsts prezidents Andris Bērziņš norādījis, ka pieņemtajā likumā nav iekļauti visi svarīgākie priekšnoteikumi skaidras naudas uzkrājumu deklarēšanai un iemaksāšanai kontā kredītiestādē.

Kad un kā iesniegt deklarāciju?

Tiem, kas ir Latvijas rezidenti 2011. gada 31. decembrī, deklarācija Valsts ieņēmumu dienestā jāiesniedz no 2012. gada 1. marta līdz 1. jūnijam. To var izdarīt, vēroties Valsts ieņēmumu dienestā personiski, elektroniski, izmantojot VID deklarēšanas sistēmu vai sūtot pa pastu.

Dainis Mjartāns

ZIŅAS ĪSUMĀ

Valkā no 8. līdz 12. aprīlim notika pavidagotam, tautasdziesmu vēcējam un harmonizētājam, ērgelniekam, latviešu kuŗa mūzikas pamatlicējam un profesionālās mūzikas aizsācējam Jānim Cimzēm (1814—1881) veltītās Mūzikas dienas. No 1849. gada līdz aiziešanai mūžībā J. Cimze vadīja Skolotāju semināru Valkā. Mūzikas dienas ievadīja klasiskās mūzikas koncerts Valkas-Lugažu ev. lut. baznīcā, pārējie koncerti - J. Cimzes Valkas mūzikas skolā. Mūzikas dienas izskanēja ar Mūzikas skolas audzēkņu atskaņoto italiešu tautas un klasiskās mūzikas repertuāru.

Aizkraukli darba vizītē apmeklēja Lietuvas vēstnieks Latvijā Ričards Degutis un Lietuvas Seima deputāts Valdemārs Valķūns, kas ievēlēts no Biržai apgabala. Viesi tikās ar novada domes priekšsēdi L. Līdumu un pārrunāja Aizkraukles un Biržai Lietuvā labo sadarbību kultūrā, sportā un uzņēmējdarbībā. Tika pausts rosīnājums apmainīties ar aktuālo informāciju abu pušu tīmekļa portālos un fakultātīvi mācīt abu valstu valodas. Tas ir aktuāli pierobežā.

Ventspilī, gaidot šī gada vasaras tūrisma sezonu, plānots pilnīgi pabeigt Livonijas ordeņa pils renovāciju un izvietot jaunu ekspozīciju. Piejūras brīvdabas muzeja ekspozīciju papildinās Lielirbes baptistu lūgšanu nams, turpināsies veloceļu izbūve, kuŗu kopgarums gada beigās jau sasniegs 34 kilometrus.

Jūrmalas dome nolēmusi dubultot pabalstu jaunajām ģimenēm par bērniņa piedzimšanu līdz 200 latiem. Pabalstam jaundzimušo aprūpei budžētā paredzēti gandrīz 100 000 latu.

Rēzeknes pilsētas domes Izglītības pārvalde sadarbībā ar Vācijas federālās valsts Saksijas - Anhaltes apvienību „Bērnu un jauniešu atpūtas centri” aicina līdz 20. aprīlim 10 skolēniem (12 - 14 gadi) pieteikties uz starptautisko nometni „Piedzīvojumu Eiropa”, kas notiks no 29. jūlija līdz 8. augustam Vācijā. Nometnē piedalīsies vairāk nekā 280 dalībnieki no 20 pasaules valstīm.

Ļaiviņās, Gostiņu ev. lut. baznīcā (palīgmācītājs Haralds Biete), Lieldienu brīvdienās pēc dievkalpojuma bija apskatāma bērnu darza „Rūķītis” mazo mākslinieku zīmējumu un kompozīciju izstāde. Koncertu sniedza Ļaiviņu mūzikas skolas audzēkņi, kuŗu skolotāja Sarmīte Ambaine ir arī draudzes ērgelniece.

Ogres Vēstures un mākslas muzejā līdz 21. aprīlim apskatāma izstāde „Senie ziemeļbriežu mednieki Daugavas krastos.” Tā iepazīstina ar agro akmens laikmetu - paleolītu, periodu, kad Latvijas teritorijā un Daugavas krastos parādījās pirmie cilvēki - ziemeļbriežu mednieki. Izstādē apskatāmi daudzveidīgi krama darbarīki un ieroči, ziemeļbriežu ragi, mamutu zobi un ilknī.

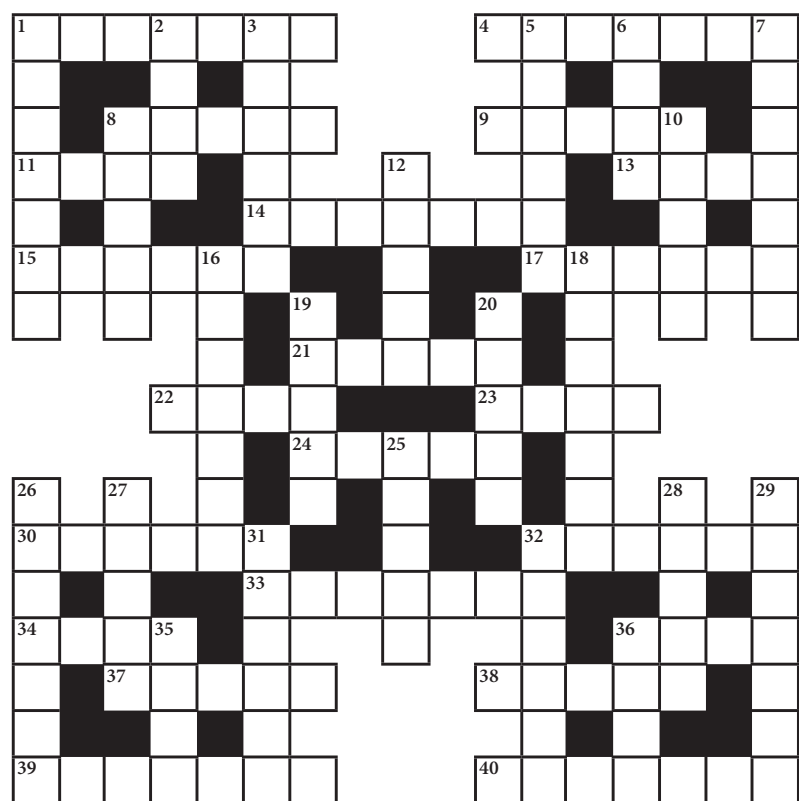
Gulbenē pie Jaunatnes parka 14. aprīlī notiek pirmais „Zaļais tirgus”, kuŗa novada mājražotāji, amatnieki, rokdarbnieki var populārizēt savu produkciju. Tirdziņu plānots rīkot katru mēnesi.

Liepājā un Ventspilī 6. - 8. jūlijā notiks Latvijas III Olimpiāda. Ventspilī noritēs sacensības riteņbraukšanā, BMX, svarcelšanā, ložu šaušanā, taekvondo, loku šaušanā, sporta un mākslas vingrošanā, Liepājā - vieglatlētikas disciplīnās.

Izšīņas sagatavojuši Valija Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Mazs laukirbju dzimtas putns. 4. Pūšamais mūzikas instruments. 8. Dārza un meža oga. 9. Šautra. 11. Rinda, vieta; iedalījums. 13. Vieta, kuŗā pēc nāves nonāk grēcinieki (*rel.*). 14. Rožu dzimtas krūms ar melnām ogām. 15. Smaržīgi lūpziņu dzimtas augi. 17. Saldūdens

zivis. 21. Pilsēta Japānā. 22. Karsts tvaiks pirti. 23. Ēkvadoras galvaspilsēta. 24. Ventas pieteka. 30. Pabiezis zīda audums ar spīdīgu virspusi. 32. Nelieli, plēsīgi caunu dzimtas kažokzvēri. 33. Saudzēt (kādu), neliekot neko darīt. 34. Parādās rīta gaisma. 36. Neliels grauzējs. 37. Nepieaugušas govīs.

38. Ar elpošanu saistītas raudas. 39. Spraugas. 40. Cepures.

Stateniski. 1. Laukums starp ēkām. 2. Trupe. 3. Mītras, pārplūstošas ūdas. 5. Neasas, negriezīgas. 6. Plekste. 7. Dieva sūtis. 8. Saldūdens zivs. 10. Spēcīga, kaisla vēlēšanās. 12. Sievietes vārds (apr.). 16. Atpakaļ atvirzīta balss. 18. Katoļu klosteris ar tam piederošiem īpašumiem. 19. Skostas. 20. Silti apģērba gabali. 25. Riņķis. 26. Tropu mežstepe. 27. Tek. 28. Trauku lauskas. 29. Tievās stikla caurulītes ar gumijas uzgali šķidrums iesūkšanai. 31. Metalla veidojums dzelzceļa ierīkošanai. 32. Apdzīvota vieta Vecumnieku novadā. 35. Speciāla masa plaisu aizīšanai. 36. Personu apliecinātājs dokuments.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 15) atrisinājums

Līmeniski. 1. Smiltene. 5. Apustuļi. 11. Raiti. 12. Mētra. 13. Ciklamene. 14. Bulta. 15. Limfa. 16. Malduguns. 17. Doma. 19. Atveres. 22. Reiz. 23. Svilt. 25. Kroka. 26. Ziest. 30. Elksne. 31. Kuslas. 32. Tiesneši. 34. Etnologs. 36. Izkrist. 37. Balti. 38. Baiss.

Stateniski. 1. Sirmbārdis. 2. Idille. 3. Teicami. 4. Noskalot. 6. Priekule. 7. Samelst. 8. Untums. 9. Izanalizēt. 10. Skatuve. 18. Aplis. 20. Virviniēks. 21. Reketieris. 22. Raibs. 24. Valmiera. 27. Saaugums. 28. Nereti. 29. Skanēt. 33. Sākt. 35. Loka.

DV Mēnešraksts 4

„Maiņas Daugavas Vanagu vadiņa.” DV priekšnieks Juris Augusts aiziet no sava amata un pateicas Centrālās valdes locekļiem par labo sadarbību un draudzību. Īpaša pateicība vanadzū vadītājam: Silvijai Bērziņai, Ilgai Nyradijai, Guntai Reynoldei un Irēnei Ziedarei. Liels latvisks palīdzības darbu. Visdziļākā pateicība Solvītai Sekstei par lielo darbu, ko viņa veikusi DV organizācijā Latvijā.

„Jaunā gadā ieejot – Atmoda un pārtapšana vajadzīga dzimtenē un trimdā.” Archibiskaps Arnolds Lūsis pirms 20 gadiem teica: „Ir noticis tas, ko mēs vēl necerējām un negaidījām... Mūsu mīļā tēvzeme Latvija ir ceļā uz brīvību... Un Kristus vārdā strādājot – nastas atvieglot, liekot brīvības zelta vainagam arvien spožāk iemirdzēties Mātes Latvijas galvā. Visiem Dieva palīgu novēlot.”

„Ceļot vairs nav viegli.” Juris Augusts plaši apraksta savu ceļojumu pa Latviju 2011. g. rudenī, tikšanās ar prezidentu Andri Bērziņu, DV vadītājiem, Bruņoto spēku komandieri ģen. maj. Raimonu Graubi, Tukuma domes priekšsēdi Jāni Šulcu - par Lestenes Brāļu vāpu aprūpi, DV pārstāvībā ar Dr. Viju Tipaini un viņas māsu Čaksti, kas izdala zāles leģionāriem. J. Augusts DV priekšnieka amatā jūt, ka ir darījis visu, lai palīdzētu latviešu leģionāriem izdzīvot un arī tiem, kas vēl guļ Krievijas kara laukos.

Indulis Bērziņš (DV Vācijā valdes priekšsēdis) – „Jaunatnes organizēšana un audzināšana”. DV organizācijas mērķis ir rūpēties, lai latviešu jaunatni audzinātu mierā un garā veselū, tikumiski skaidru, ar stipru gribu savu nodomu īstenošanai un gatavu stāties par savas tautas un tēvzemes brīvību un neatkarību. Heinrichs Strods „Kremļa vārdā” raksta par deportācijām, kas ir nevēlamu cilvēku piespiedu izsūtīšana no valsts. Izsūtīšanas sākušās jau 13. gs. un turpinājušās līdz pat 20. gs. pēdējam posmam.

Imants Balodis „Pēdējais vārds” raksta par kratīšanu dzīvokļos visā Latvijā 1983. g. janvārī, kad apcietināti brīvības cīnītāji: Li-

dija Doronina-Lasmane, Ģenderts Melngailis, Jānis Vēveris, Jānis Rožkalns, Ints Čālītis, Gunārs Freimanis un Gunārs Astra. DV ierosināja jaunatnes radošo darbu konkursu „Vēstule Gunāram Astram”. G. Astra miris 1988. g. 5. aprīlī apcietinājumā.

Jānis Mežaks – „Baismais laiks Litenē” – Litenes tragēdijā viss vēl nav skaidrs. 2011. g. 14. jūnijā Litenes Tautas namā notika vēsturnieku zinātniskā konference „Latvijas armijas iznīcināšana. 1940. – 1941. gads”. Litenes nometnē 1941. g. jūnijā ar ložmetējiem tika nošauti virsnieki. Taču atbrīvošanās no visiem virsniekiem, kas varētu pretoties, sākās jau 1940. g. vasarā.

Ģirts Zvirbulis – „Juridiski neērtie leģionāri”. Saeima noraidīja Nacionālās apvienības priekšlikumu iekļaut leģionārus nacionālās pretošanās kustības dalībnieku sarakstā. Latvijas Nacionālo karavīru biedrības priekšsēdis Edgars Skreija par deputātu noraidījumu nejutās pārsteigts: „Drīzāk man būtu pārsteigums, ja viņi būtu atbalstījuši, jo diemžēl lielā daļā sabiedrības un it īpaši mūsu politiķos valda bailu sindroms.” Leģionāri nebūt nealkst pēc 50 latu piemaksas, bet gan vēlas saņemt kaut lielu simbolisku atzinību.

Skaidrīes Kaldupes romāns „Sapņi es nāku uz mājām”. Turpinājums sekos.

„Atmaskojošā grāmata.” – „Latvija padomju militāristu varā (1939 – 1999)”, ko sarakstījuši Ilgonis Upmalis, Eriks Tilgrass un Edmunds Stankevičs.

„Pretrunīga vēsture”. Ar šādu virsrakstu izrādīta dokumentāla filma LTV pirmajā kanālī. Filma ir mazs piemineklis apbrīnojamam latviešu patriotam, kas savu mūžu atdevis Latvijai.

„Vēju zeme” ir vēsturiski nozīmīga filma, kas atmasko divas drausmīgas okupācijas, kas postīja gan Igauniju, gan Latviju. Katram ir jāpārvērtē sava dzīve, morāle un ticība tiem ideāliem, par kuriem mūsu senči ir cīnījušies vairākus gadsimtus.

Elita Roze – „Cēla, izmisīga varonība”. Pārdomas par dokumentālo filmu „Patiesība par Latviešu leģionu”. 2002.g. uzņemta filma ir aktuāla arī šodien.

Sandras Landorfas intervija „Ādolfs Silis”.

Viesturs Sprūde – „Atjaunotās Latvijas pirmajai bruņotajai vienībai aprit 20 gadi”. Daudzi tagadējie NBS, Valsts policijas, Drošības policijas, kā arī Rīgas pašvaldības policijas virsnieki un amatpersonas ir nākuši no kādreizējo „balto berešu” rindām.

Visvaldis Lācis – „Asins zemes”. Ar šādu nosaukumu Jeila universitātes profesora Timoteja Šnaidera grāmata, kur izpētīti fakti gan par Staļina, gan Hitlera terora pastrādāto cilvēku iznīcināšanu.

Ilgonis Upmalis – „Nosaukti PSRS militāristu okupācijas laikā radītie zaudējumi Latvijā”.

Konference „Padomju Savienības nodarītie zaudējumi Baltijā” 17. – 18. jūnijā Rīgā.

Ar DV organizācijas un daudzu privātpersonu finansiālu atbalstu ir izdota grāmata „Latvija padomju militāristu varā”.

„Vērtē okupācijas kaitējumu.” 17. jūnijā starptautiskā konference Rīgā piedalījās deviņu valstu zinātnieki, militārie un vides speciālisti, ekonomisti un vēsturnieki, arī no Krievijas. Konferencē rīkotāji cer, ka tie ne tikai skaidros ilgās padomju okupācijas ietekmi uz Baltijas valstu tautsaimniecību, bet arī veicinās objektīvu, zinātniskā apritē patiesu izpratni par PSRS okupācijas nodarījumiem un iespējamiem to seku pārvarēšanas ceļiem.

Jānis Rolavs – „Paredzami

konflikti” raksta par britu valdības izdevumu apcirpšanu, kas ietekmētu britu militāros spēkus un to spēju cīnīties pret kodolieroču uzbrukumiem.

„Meklē pirmsākumus eglīšu rotājumiem”. Pēc vēsturnieku aplēsēm 2003. gadā Vecrigā, Vaļņu ielā, atrastā pelēcīgā akmens bumba ar tai cauri izvērtu saļietu dzelzs kātu varētu būt izmantota eglīšu rotāšanai 17. – 18. gs. Pēc vēstures avotiem zināms, ka sākotnēji Ziemeļvētku kokus izgreznoja ar augu valsts veļtēm, papīra rotājumiem un kulinārijas izstrādājumiem. Latvijas laukos eglīte kā Ziemeļvētku elements ienāca tikai 19. gs.

Mēs pašas:

DV Kanadā 59. vanadzū salidojums notika 15. maijā Latviešu centrā Toronto. Turpinās aprūpes darbs kā pašu mājās, tā arī atbalstīs projektu „Cerības spārni”, kas piedāvā garīgo un fizisko aprūpi bērniem invalīdiem. Iespējās arī atjaunoto pavāru grāmatu.

Juris Krādziņš – „Daugavas vanadzū gadskārtējais sarīkojums Sidnejā”, kuŗa ieņēmumi būs palīdzības darbam Latvijā. Koncerts ar dziesmām un deklamācijām. Loterija. Pateicība apmeklētājiem un vanadzēm.

Dzeja: V. Strēlerte, I. Gubiņa, K. Kalnietis, K. Skalbe, A. Apse, V. Burģis.

Ziņas un chronika. Sporta ziņas. Mūsu jubilāri. Mūsu saimei zudušie...

I. B. Birzgaile

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

Skatiet timeklī

www.latviesiem.co.uk

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētā un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliē klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumropas latviešu laikraksts,

iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,

Rīga, LV-1010

Tālr (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”,

Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics.

LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss

01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus,

izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:

Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5

2HE.

Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.

e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar

2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem

GBP 110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā

sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi

skatīt augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbri-

tanijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr

1240.-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälplkom-

mittēn, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111

24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un

fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. - 130 eiro;

6 mēn. - 70 eiro; 3 mēn. - 40 eiro; BL konts Letti-

sche Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159

Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,

konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:

Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim,

tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita

informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft

in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440

Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;

12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku

uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem

USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu

maksā €3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā

zīmēto telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7

cm) €35. Zviedrijā - 500 kr.

Komerālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parak-

stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī

redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem

nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-

kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespējamais: SIA Madonas Poligrafists

Pēc ilgās un smagas slimības tika atpestīts mans mīļais vīrs, mūsu svainis un brālēns

VALDIS BIRKHĀNS

Dzimis Latvijā 1934. gada 2. martā,

miris Vācijā 2012. gada 27. martā

Mēs esam dziļās sērās

Susanne Birkhans ģimenes vārdā

Jūras apglabāšana notika šaurā ģimenes lokā

Adrese līdzjutības izteikšanai:

Susanne Birkhans, Lerchenhof 9, 23775 Grossenbrode

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Olimpieši saņem pirmās ID kartes

Pirmās trīs jaunās personas apliecības jeb elektroniskās identifikācijas kartes (eID) Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) priekšnieks Vilnis Jēkabsons 2. aprīlī pasniedza Londonas olimpisko spēļu komandas sastāvā iekļautajiem Latvijas šķēpmetējiem Vadimam Vasiļevskim, Zigismundam Sirmajam un viņu treneri Valentīnai Eidukai.

Nodot olimpisko rokās jaunos personas apliecītajus dokumentus, PMLP vadītājs atzina, ka Latvija ļoti lepojas ar saviem sportistiem, un novēlēja viņiem veiksmīgus startus. Savukārt Latvijas Valsts radio un televīzijas centra valdes priekšsēdis Jānis Bokta viņiem uzdā-

vināja viedkaršu lasītājus. Tos sportisti varēs izmantot, lai saņemtu eID ar datoru, kas ļaus apliecināt savu identitāti tīmeklī, kā arī izmantot personas apliecībā iekļauto elektronisko parakstu.

Hokejs

Latvijas hokeja izlase sāksi pārbaudes spēles, gatavojoties pasaules meistarsacīkstēm. Pirmie mūsu valstsvienības pretinieki bija čehu hokejisti, kas pēn izcīnīja bronzas medaļas. Čehijas valstsvienības galvenais treneris Aloizs Hadamčiks uz Rīgu bija atvedis 23 hokejistus, deviņi no tiem spēlēja Kontinentālās hokeja līgas (KHL) klubos. Vienības sastāvā iekļauti pieci pasaules čempioni.

Pirmajā pārbaudes spēlē Lat-

vijas hokejisti nonāca zaudētājos – 1:3, taču spēja rezultātu izlīdzināt – 3:3. Pēcspēles metienos veiksmīgāki bija viesi un uzvarēja ar 4:3.

Arī otrā spēlē čehi bija meistarīgāki un uzvarēja ar 3:1. Vienīgos vārtus Latvijas vienības labā guva Mārtiņš Cipulis.

Latvijas valstsvienības galvenā trenera Teda Nolana ieskatā Latvijas izlase spēlēs pret Čehiju paveikusi labu darbu un ar optimismu var raudzīties uz gaidāmo treniņu posmu pirms pasaules meistarsacīkstēm.

Nākamās pārbaudes spēles būs ar Dānijas hokejistiem. Mūsu vienībai pievienojies arī jaunais uzbrucējs Elvis Biezais.

Rīgā 20. un 21. aprīlī viesosies Krievijas izlase. Pēdējās pārbaudes spēles būs pirms pasaules

meistarsacīkstēm 30. aprīlī un 1. maijā Rīgā ar Francijas hokejistiem.

Teniss

Deivisa kausa izcīņas Eiropas-Afrikas zonā Latvijas vienība spēlēja otro gadu. Pagājušajā gadā ar 4:1 pieveica Grieķiju, ar 2:3 zaudēja Dānijai. Abās sacensībās Latvijai nepalīdzēja labākais tenisists Ernests Gulbis.

Šogad pirmajā kārtā Latvijas tenisisti pārspēja ēģiptiešus ar 3:2. Nākamajā spēlē izbraukumā bija jāspēlē pret Ungārijas tenisistiem. Latvijas izlase Deivisa kausa izcīņas vērtējumā ir 50., Ungārija - 47. vietā. Sākums bija neveiksmīgs. Gulbis ar 7:6 (9:7), 3:6, 4:6, 6:4, 2:6 zaudēja Fučovičam, Pavlovs ar 3:6, 7:6 (7:2), 2:6, 2:6 - Kelneram.

Stāvoklis šķita bezcerīgs, taču pirmo reizi šajās sacensībās no 0:2 izdevās spēli izglābt un pat uzvarēt.

Turpinājumā dubultspēlē Gulbis/Juška ar rezultātu 6:7 (5:7), 6:3, 6:4, 6:2 uzvarēja Balāžu un Bārdocki. Vienspēlē Gulbis ar rezultātu 6:4, 6:3, 6:3 pieveica Ungārijas komandas līderi Kelneru, Juška ar 7:6 (10:8), 7:6 (7:2), 6:4 – Fučoviču. Līdz ar to Latvijas izlase summā svinēja uzvaru ar 3:2.

Lai atgrieztos Deivisa kausa Eiropas-Afrikas zonas pirmajā grupā, Latvijas vienībai kopumā būs jāizcīnā trīs uzvaras. Izšķirīgajā - trešajā kārtā Latvijas tenisisti sacentīsies ar spēcīgo Ukrainas vienību septembrī savā laukumā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

Pārdošanā – Dzintras Gekas dokumentālfilmās (DVD)

- ... un Igarka (aiz Arktiskā loka) – (3x angļu valodā)*
- Piemini Sibīriju – (1x latv., 1x angļu valodā)*
- Dzelzceļu staciju latvieši 1937 – ar Sibīrijas latv. dziesmām – (2x angļu valodā)
- Gvido Zvaigzne (1991. g.) – 42 min. – (2x latv. valodā)**
- John Dored's Island (par filmētāju J. D. un viņa sievas - norvēģu gleznotājas Elizabetes darbu, dzīvi un mīlestību – (2x angļu valodā) – 44 min.

* Mūzika – Pēteris Vasks

** Mūzika – Arvo Perts

Katra DVD diska maksa GBP 10,-
Zvanīt: Sarmīte Janovskis Anglijā – 01788 823438

LATVIEŠU NACIONĀLĀS PADOMES LIELBRITANIJĀ GADSKĀRTĒJĀ SESIJA

2012. gada 21. un 22. aprīlī DVF īpašumā «Straumēni»

MAINĪTS SĀKUMA LAIKS

Sesijas atklāšana sestdien, 21. aprīlī, plkst. 11.45, ne 10.30, kā iepriekš izziņots
Līdz ar to Sesijas laika sadalījumam sestdien, 21. aprīlī, būs nelielas maiņas

Sesijas koncerta sākums plkst. 20.00, ne 19.30, kā iepriekš izziņots

LNPL Prezidijs

ANGLIJA

Latvijas ev. lut. Baznīcas Pārvalde Lielbritānijā visus mīļi aicina uz Draudžu dienu svētdien, 13. maijā, Straumēnos.

Draudžu dienas programma:
Plkst. 11.30: Dievkalpojums ar dievgaldu

Plkst. 13.00: Pusdienas

Plkst. 14.30: Referāts – “Par savējiem un svešajiem”, Berlīnes draudzes mācītājs Tālis Rēdmanis
Plkst. 15.30: Koncerts – Mansfildas latviešu kamerkoris “Novadi”

Pēc koncerta – Sadraudzības pēcpusdiena

DVF Londonas nodaļas vadību kopa aicina uz savesīgu pēcpusdienu pavasarī, sestdien, 28. aprīlī, plkst. 16 DVF namā, 72 Queensborough Terrace, Lon-

don W2. Viesi varēs baudīt pavasarīgus Latvijas skatus dziesmu un dzeju pavadījumā ar grupas „Austrumkalns” piedalīšanos. Netrūks kafijas galda un loterijas. Visi būs sirsnīgi gaidīti. Ieeja par ziedojumiem.

Londonas DVF namā, kluba telpās, 72 Queensborough Terrace, London W2 3SH (tuvākās pazemes stacijas – Queensway vai Bayswater), 12. maijā plkst. 15 bibliotēkas darbinieki aicina savus lasītājus, labvēļus un draugus uz tikšanos, kad svinēsim Londonas latviešu bibliotēkas pastāvēšanas jubileju. Nāciet, priecāsimies par to, ka mums Londonā vēl ir latviešu bibliotēka!

Akadēmiskais seminārs Slavu un Austrumeiropas pētniecī-

bas institūtā (SSEES) Londonā notiks piektdien, 20. aprīlī. Semināru rīko Baltijas valstu vēstniecības Lielbritānijā, Baltiešu Padome un SSEES. Būs referāti par Baltijas tīģeriem, par drošību un attiecībām starp Krieviju un Latviju, kā arī par kultūru. Latviešu referenti būs Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks ar atbildību par sadarbību ar tautiešiem ārzemēs Rolands Lappuķe, Austrumeiropas politikas pētījumu centra direktors Andis Kudors un Vjačeslavs Dombrovskis, Saeimas deputāts un Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdis. Ieeja brīva, bet nepieciešama pieteikšanās iepriekš pie <http://balticsymposium2012.eventbrite.co.uk/>

Ja kādam nav iespējams pieteikties tīmeklī, lūdz sazināties ar Rūtu Abakuku 01372 811144.

DIEVKALPOJUMI

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, 22. aprīlī, plkst. 14 Lieldienu laika dievkalpojums ar kristībām.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, 15. aprīlī, plkst. 14 Lieldienu atsvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Varingtonā (WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church), svētdien, 29. aprīlī, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

VĪDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, 27. maijā, plkst.15.30 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Lesterā, Igaunņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, svētdien, 20. maijā, plkst.15 Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3FZ, svētdien, 29. aprīlī, plkst. 15 Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfildā, St.Peters's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 5. maijā, plkst. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 6. maijā, plkst.12 Ģimenes dienas dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 6. maijā, plkst. 15 Ģimenes dienas dievkalpojums.

Bristolē, St. Bartholomew's Church, Maurice Road, BS6 5BZ, sestdien, 14. aprīlī, plkst. 15 Lieldienu laika dievkalpojums ar dievgaldu

Svonsijā, St. Barnabas Church, Hawthorne Ave, Uplands, Swansea SA2 0LP, svētdien, 15. aprīlī, plkst. 16 Baltās Svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Gernsijā, The Town Church, St.Peter Port, GY1 1, sestdien, 28. aprīlī, plkst. 16 Lieldienu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA**DIEVKALPOJUMI**

Frankfurtē, Sv. Mateja baznīcas draudzes namā „Brentanohaus”, Brentano ielā 23, svētdien, 22. aprīlī, plkst. 14 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar tējas galdu.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, 6. maijā, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archibīskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Lībekā, Lorenca baznīcā, 14. aprīlī plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, 15. aprīlī plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Ettlingenā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, 15. aprīlī, plkst. 14 paredzēts Baltās svēt-

dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

ZVIEDRIJA

Zviedru-Latviešu biedrība ielūdz uz referātu otrdien, 24. aprīlī, plkst. 19 Igaunņu namā, Wallingatan 34, 5tr Stokholma. Durvju kods 8195.

Runās Stokholmas universitātes vēstures docente Maija Runcis zviedru valodā par tematu „Lettland och dess historia. Skapandēt av en nationell identitet”. Pēc referāta pārrunas pie glāzes vīna (40 kr).

Lūdzam pieteikties pie Dianas Krumins Engstedt pa e-mail diana.ke@blixmail.se vai pa tālr. 08/80 11 80, vēlākais, 23. aprīlī.

Zviedru-Latviešu biedrības biedri ir lūgti ierasties tanī pašā vietā stundu agrāk uz gada sapulci.

Ģēteborgas Latviešu pensionāru biedrības tikšanās 28. aprīlī un 26. maijā plkst. 13 "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Ģēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde.

Tirdzniecības izstāde Hallsbergā, Hallsberg, Hallsbergsmessa Sydärkehallen, Idrottsvägen 3, 694 30, 20. aprīlī plkst.13-19 un 21. aprīlī plkst.10-15. Būs stends ar Latvijā ražotām lietīnām: Jāņa Ziepes, Varis Toys, sveces. Visi mīļi aicināti. Ieeja bez maksas.

Latvijas Hokeja valstsvienības spēles Pasaules čempionātā hokejā, 5.-15. maijs, Stockholm, Ericsson Globe arēnā, Latvieši pulcējas sektoros B2 un B7.

ZLA bibliotēkā katru trešdienu no 17.30 var satikt citus latviešus (Stockholm, ZLA telpās, Wallingatan 34, tr 5).

Danči Danderyd, martā, aprīlī un maijā svētdienās plkst. 17.30-19.00 Tālr.: 0734 164 703 (Ekeby skolas sporta zālē (Fafnervägen 7, Djursholm)).